

NOVA DOBA

Leto XX.

Celje, petek 23. decembra 1938

Štev. 52.

Nova vlada

Namesto dr. Korošca, ki je izstopil, je postal notranji minister upravnik mesta Beograda Milan Acimović, dr. Krek je postal gradbeni minister, Franc Snój pa minister brez portfelja

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je bil v sredo 21. t. m. opoldne v avdienci pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in mu je izročil kolektivno ostavko svoje vlade.

V imenu Nj. Veličanstva kralja Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki sprejeli ostavko, ki so jo podali predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec, prometni minister dr. Mehmed Spaha, pravosodni minister Milan Simonović, kmetijski minister Svetozar Stanković, minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kujundžić, minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković, gradbeni minister Dobrivoje Stošović, finančni minister dr. Dušan Letica, ministri brez portfelja dr. Miha Krek, Vojislav Djordjević in dr. Niko Novaković, poštni minister Vojko Čvrkić, prosvetni minister Dimitrije Magarašević, minister brez portfelja dr. Džafer Kulenović, minister vojske in mornarice general Nedić, minister za trgovino in industrijo inž. Nikola Kabalin, minister brez portfelja Svetislav Hodžera in minister za telesno vzgojo naroda Ante Maštrović, jih razrešili dolžnosti, stavili na razpoloženje ter postavili:

za predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića, predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra n. r.;

za prometnega ministra dr. Mehmeda Spaha, prometnega ministra n. r.;

za pravosodnega ministra Milana Simonovića, pravosodnega ministra n. r.;

za kmetijskega ministra Svetozarja Stankovića, kmetijskega ministra n. r.;

za prosvetnega ministra Bogoljuba Kujundžića, ministra za gozdove in rudnike n. r.;

za ministra za socialno politiko in narodno zdravje Dragišo Cvetkovića, ministra socialne politike in narodnega zdravja n. r.;

za ministra za gozdove in rudnike Dobrivoja Stošovića, gradbenega ministra n. r.;

za finančnega ministra dr. Dušana Letico, finančnega ministra n. r.;

za gradbenega ministra dr. Miho Kreka, ministra brez portfelja n. r.;

za ministra brez portfelja Vojislava Djordjevića, ministra brez listnice n. r.;

za ministra brez portfelja dr. Džafera Kulenovića, ministra brez listnice n. r.;

za ministra vojske in mornarice armijskega generala Miljutina Nedića, ministra za vojsko in mornarico n. r.;

za ministra za trgovino in industrijo inž. Nikolo Kabalina, ministra trgovine in industrije n. r.;

za ministra za telesno vzgojo naroda Ante Maštrovića, ministra za telesno vzgojo naroda n. r.;

za ministra pošte, telegrafa in telefona Panto Jovanovića, predsednika mestnega poglavarstva v Skoplju in bivšega narodnega poslanca;

za notranjega ministra Milana Acimovića, upravnika mesta Beograda;

za ministra brez listnice Franca Snója, ravnatelja kmetijske posojilnice v Gornji Radgoni.

Dunajska vremenska napoved za soboto 24. t. m.: Pretežno oblačno, tudi počnevi pod ničlo, najbrž bo zopet snežno.

Ivan Špajzer obsojen na dosmrtno robijo

Pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal v torek 27-letni delavec Ivan Špajzer z Lave pri Celju, ki je bil obtožen, da je 7. oktobra proti polnoči ob Savinji v Levcu pri Celju z udarci s krampom po glavi usmrtil 55-letnega mizarja Jakoba Tratnika po zrelem preudarku in iz koristoljublja ter mu odvzel njegovo novo suknjo, nekaj denarja, telovnik, srebrno žepno uro z verižico, klobuk in nahrbtnik z nekaterimi rezbarskimi izdelki ter Tratniku sezul čevlje, nato pa vrgel svojo žrtev čez škarpo v deročo Savinjo.

Obtožnica navaja med drugim naslednje:

Ivan Špajzer je spočetka orožnikom vse tajil, končno pa je pod težo dokazov priznal svoje grozno dejanje. V preiskavi je trdil, da je bil že 7. oktobra dopoldne z Jakobom Tratnikom v Matkovičevi točilnici v Celju in tam pomagal Tratniku prodati nekaj rezbarskih izdelkov za 60 din, zvečer pa se je napotil proti Levcu in našel v Majdičevi gostilni Jakoba Tratnika, Špajzer je naročil četr t litra jabolčnika.

Rafko Lukanc je izpovedal, da so bili takrat v gostilni Lukanc sam, Jakob Tratnik, Jože Veselak, Rihard Novak in Franc Čretnik. Špajzer je začel v gostilni ponujati svoj dežnik in kramp na prodaj najprej Lukancu, nato pa še Novaku za 20 odnosno 10 din. Oba pa sta odklonila nakup, ker sta bila mnenja, da sta oba predmeta ukradena. Jakob Tratnik je bil precej vinjen in se je bil prej v gostilni hvalil, da ima pri sebi denar in tudi jurje. Marija Rančigajeva je izpovedala, da se ji je Špajzer dobrihal in ji nekaj govoril o 16 tisočakah. Ko je Špajzer izpil svoj jabolčnik, se je začel razgovarjati in končno prepričati s Tratnikom, zakaj mu ni hotel dati 30 din. Prepirla sta se še potem, ko sta se sama napotila proti Drešnji vasi.

Špajzer je priznal, da je res prišel z dežnikom in krampom v Majdičevo gostilno, trdi pa, da je našel kramp na železniškem prelazu na Krekovi cesti. Orožnik Franc Jurič sumi, da je Špajzer ukradel kramp in uro budilko isti večer Neži Breščakovi iz lesene barake, Špajzer pa zanika tatvino.

Špajzer izpoveduje, da je odšel Tratnik z njim in omenjenimi štirimi moškimi iz Majdičeve proti Zadelovi gostilni. Ker pa je bilo tam že zaprto, so se razšli. Tratnik in Špajzer sta nato sama odšla proti Drešnji vasi. Tako sta hodila kake pol ure. Tratnik je povabil Špajzerja še v dve gostilni, a v obeh gostilnah je bila že tema. Spotoma je Tratnik očital Špajzerju, da mu je dopoldne prepoceni prodal nekaj njegovih izdelkov. Zaradi tega sta se sprla. Špajzer je v jezi udaril Tratnika s pestjo po levi strani glave. To je bilo ob Savinji v Levcu. Tratnik je segel pod suknjo v zadnji hlačni žep, kakor bi hotel izvleči samokres ali nož. Zato je Špajzer udaril Tratnika s krampom po glavi. Tratnik se je zgrudil nezavesten. Špajzer mu je preiskal žepa in našel samo en dinar. Špajzer je sicer priznal, da je še živega Tratnika ssel in mu sezul čevlje ter jih sam obul, nato pa mu vzel tudi nahrbtnik, da bi si prilastil vso Tratnikovo obleko in obutev, trdi pa, da je vse te stvari in tudi umorjenega Tratnika potem vrgel v Savinjo. Tratnikovo truplo je Savinja drugi dan naplavila pri mestni gramoznici v Medlogu, kjer so delavci potegnili truplo na breg. Špajzer zanika, da bi bil usmrtil Tratnika zaradi njegovega denarja.

Sodni zdravniki so izjavili, da je dobil Tratnik s težkim predmetom hude udarce po glavi, ki so mu razbili lobanjski svod in lobanjsko dno, kar je povzročilo krvavitev v možgane in njih otrpnenje, zaradi česar je nastopila smrt. Tinka Remenihova je izpovedala, da je Špajzer 8. oktobra, torej dan po umo-

ru, ponujal v Remenihovi gostilni na Jelenici nekemu dalmatinskemu krošnjarju veliko žepno uro z verižico za 150 din, a je krošnjar nakup odklonil. Miha Spajzer, Milena Remenihova in Anton Breznikar pa so izpovedali, da je bil Špajzer po umoru tudi pri njih in da je imel pri sebi skoraj nov nahrbtnik ter je ponujal Breznikarju veliko srebrno uro z verižico in nakup, a je Breznikar nakup odklonil. Dominiku Kupšku pa je Špajzer prodal svoj dežnik za 18 din. Vinko Pristovšek je izjavil, da je Tratnik stanoval pri njem in da je v resnici imel tako veliko žepno uro, da jo je komaj spravil v žep.

Ko sta Ivan Rojc in Franc Verbovšek 23. novembra slučajno našla na kraju zločina v grmovju ob Savinji zavitek z nahrbtnikom in predmeti, ki so bili last umorjenega Jakoba Tratnika in to prijavila orožnikom, je Špajzer priznal, da je po umoru odnesel vse Tratniku odvzete stvari s seboj, Hotel jil je prodati in je zlasti ponujal Tratnikovo veliko žepno uro z verižico, ki je pa v dveh dneh ni mogel spraviti v denar. Zato je tretji dan vrgel te stvari v Savinjo. Špajzer je bil že med tem izvedel, da ga

Aretacija roparskega morilca v Celju

Celje, 23. decembra.

Celjska policija beleži zopet lep plen: prišla je zločinca, ki je v noči od 29. na 30. novembra v Tržiču umoril 52-letnega, v tovarni »Peko« zaposlenega delavca Siksta Ribiča.

V mesecu novembru se je pojavil v Celju 24-letni, v Libojah rojeni in v Celju pristojni Franc Mirnik, delavec brez stalnega bivališča. V Celju je začel zbirati interesentke za kuharske tečaje Krekove gospodinjske šole v Ljubljani. Javilo se je okrog 20 interesentk, ki so plačale Mirniku po 30 din vpisnine. Prijavljenske so začele kmalu sumiti, da ni nekaj v redu, in so prijavile zadevo celjski policiji. Mirnik je bil medtem izginil. Celjska policija je izdala za njim tiralico. Mirnik je na enak način ogoljufal mnogo oseb v Ljubljani, Kranju, Kamniku, Novem mestu, Slovenski Bistrici, Mariboru, Ptujju, Šoštanjju, Velenju, Loki pri Zidanem mostu, Sevnici, Brežicah in drugod. Izdajal se je za Franca Pungartnika ter je imel pri sebi tudi bloke za prijave interesentk za kuharske tečaje in štampiljko. V Celju je tudi ogoljufal mehanika g. Henrika Oblaka za 1.000 din vredno kolo.

V četrtek zjutraj je mehanik g. Oblak srečal Mirnika v Čretu v Celju. Čeprav je bil Mirnik neobrit, slabo oblečen in

iščejo orožniki in je v Galiciji pri Celju, kjer so ga potem orožniki izsledili in aretirali, nemirno povpraševal po časopisih.

Razprava je trajala od 8. do 11. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Dolničar, Špajzerja je zagovarjal odvetnik g. dr. Gvidon Sernec. Špajzer in priče, ki so bile zaslišane, so izpovedale v glavnem v smislu obtožnice. Senat se je posvetoval pol ure, nakar je predsednik razglasil sodbo, s katero se obsoja Ivan Špajzer zaradi usmrtitve Jakoba Tratnika, izvršene po zrelem preudarku in iz koristoljublja, po § 167/II k. z. na dosmrtno robijo in trajno izgubo častnih pravic.

močno izpremenjen, ga je g. Oblak spoznal. Mirnika je takoj prijel in ga, čeprav se je Mirnik močno branil, odvedel v Celje na policijsko stražnico.

Pri zaslišanju je Mirnik sprva vse tajil, potem pa je priznal svoje goljufije. Izjavil je tudi, da je ogoljufal Jugoslovansko knjigarno in Cankarjevo družbo v Ljubljani, Mariborsko tiskarno v Mariboru in več zasebnikov za blago in denar. Končno je podal še senzacionalno izpoved, da je v noči od 29. na 30. novembra umoril tovarniškega delavca Siksta Ribiča v Tržiču. Izjavil je, da je bil z Ribičem v njegovem stanovanju. Ribič je postal baje nasilen, zaradi česar ga je Mirnik udaril z nekim lesenim predmetom po glavi in ga usmrtil. Nato mu je odvzel 1.500 din, zlato žepno uro, zlato zapestnico, dve obleki, črn suknjič in opasač ter pobegnil. Ribič je imel v Tržiču ženo in dva sinova, a je živel že več let sam zase v posebnem stanovanju. Večkrat je vabil mlade ljudi k sebi in jih prenočeval v svojem stanovanju. Imel je precej zlatnine in srebrnine, ki jo je rad razkazoval svojim obiskovalcem.

Mirnika so prepeljali v četrtek popoldne v Ljubljano in ga izročili upravi ljubljanske policije.

Politični pregled

× Sarajevska »Pravda« je zapisala nekaj značilnih ugotovitev o izidu volitev v Bosni, kjer je tudi bila dosežena sijajna zmaga. List pravi, da so opozicijske skupine izvajale dejansko nasilje, kjer so le mogle, državne oblasti pa so bile prekomerno korektne in popustljive, da danes vsakdo priznava, da je pri teh skupščinskih volitvah vlada la taka svoboda, kakršne še nikoli doslej ni bilo.

× Sedem banovin je dalo zaupanje dr. Stojadinoviću. Tako piše glasilo JRZ »Samouprava«, ki še dostavlja, da bi se bili tudi ostali dve banovini izrekli za njega, ako ne bi bilo terorja.

× Schwäbisch-deutscher Kulturbund šteje pri nas v Jugoslaviji 300 krajevnih organizacij. V nedeljo 18. t. m. je bila v Novem Sadu letna skupščina te

nemške prosvetne zveze, ki je bila izredno močno obiskana. Nedavni spori so bili izravnanji, tako da predstavlja ta zveza sedaj enotno in skupno organizacijo vseh Nemcev v Jugoslaviji. Skupščino so pozdravili predstavnik Matice srbske, narodni poslanec Ham in predstavnik oblasti. S skupščine so bili poslani pozdravni brzojavji Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in kraljevskemu domu, predsedniku ministrskega sveta g. Stojadinoviću in banu g. Rajiču. Na skupščini so posebej pohvalno omenjali nemške rodbe, ki imajo veliko število otrok. Ako s to mogočno nemško organizacijo, ki se tako svobodno razvija in deluje pri nas v Jugoslaviji, primerjamo našo prosvetno in šolsko obrambno Družbo sv. Cirila in Metoda, moramo ugotoviti, da šteje ta v naši narodni državi le 110 delujočih podružnic. O naših slovenskih in jugoslovenskih sličnih organizacijah v inozemstvu, kjer živijo naše velike narodne manjšine, pa je sploh boljše, da ne govorimo, ker bi nas to vodilo v razmišljanja in do ugotovitev, ki za današnje čase niso primerne.

× **Jaslice ali križ?** »Koroški Slovence«, glasilo slovenske narodne manjšine v Nemčiji, objavlja v svoji božični številki uvodnik pod gornjim naslovom, iz katerega ponemamo naslednje: »Naš narod! Kot kralju Matjažu mu ne vemo starosti in ne moremo izmeriti njegove modrosti. Pred nami in pred našo družino je, za nami in za našo družino bo. V objemu zemlje počiva, tisočletje žitja v Cerkvah in sožitja z drugimi narodi mu je izklesalo njegov notranji obraz. Ta narod, ki se danes umika v družino liki rastlina, ki sili v zemljo h koreninam, kadar gre za zimo po zemlji. Ali ga je davna in nedavna zgodovina stesala v križ ali jaslice? Mi, ki v dno našega slovenskega srca verujemo v njegovo bitnost in resničnost, vemo le to, da naš narod trpi v mrazu in bornosti svojega javnega in zasebnega življenja in da naše slovenstvo krvavi iz nešteti ran, ne najzadnje iz rane odtujujoče se mladine. Kar ve o sebi le vsak zase in o družini le njeni najožji člani, to vemo o narodu vsi: trpljenje išče predvsem one, ki so blage volje, in naš narod trpi in je blage volje! V teh dneh gre božič mimo tebe, mimo tvoje družine in tvojega naroda. Nam sodobnikom bodi velika povestnica narodov dokaz živega, nevidnega Kristusa na zemlji, rojenega kot Boga - človeka pred dvatisočletjem, učečega in prosečega v stoletjih pred nami, trpečega in krvavečega v naši dobi. Potem bomo zaverovali, da je tudi betlehemska noč vedno na zemlji, da je vsak dan Velika noč in vsak dan binokostno zmagoslavje od smrti Vstalega in Povelčanega. V tej veri nam bo božična noč resnično doživljati in bomo vsi jaslice božjega miru in tihe božične sreče«.

× **Volitve v Slovaški.** V nedeljo so bile v Slovaški prve volitve v zakonodajni deželni zbor in je glasovalo 98 odstotkov volilcev za sedanjo slovaško vlado pod predsedstvom dr. Tisa. Prvi slovaški deželni zbor bo štel 63 poslancev. Od teh je 60 Slovakov, dva sta Nemca, eden pa Madžar. Tako bo Slovaški vladala le Slovaška ljudska stranka. Nemški listi izražajo veselje nad tem, da je zmagala samoupravna misel pokojnega Hlinke.

Domače vesti

— **Nj. Vel. kralj Peter II.** je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo XIX. mednarodnega pomladanskega ljubljanskega velesjema, ki bo od 3. do 12. junija 1939, in jesenske velesjemske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki bo od 2. do 11. septembra 1939.

— **Za 50% znižano voznino** je odobrila generalna direkcija državnih železnic v Beogradu vsem posetnikom pomladanskega in jesenskega velesjema v Ljubljani. Za pomladanski velesjem velja ta ugodnost za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, za povratek pa od 3. do 17. junija 1939. Za jesenski velesjem velja znižana voznina od 28.

I. J.:

Ob 20-letnici prevrata v Hrastniku

1.

Bilo je pred dobrimi dvajsetimi leti. Prebivalstvo doline črnega diamanta je živelo v silnem trpljenju, ki more nastati le kot posledica vojne. Glad je vladal v revnih delavskih družinah. Živila, ki so jih delili na karte, še od daleč niso zadostovala za vsakdanje potrebe. Mogočniki so pa še izvrševali zlorabe, ki so šle na račun ubogega, sestradanega in zaničevanega delavca. Žene delavcev, videč, da s to oddeljeno količino živila ni mogoče prehraniti družine, so z nahrbtniki hodile na Dolenjsko berati na kmete. Dobri kmečki ljudje so iz sočutja in usmiljenja radi ustregli ženam in milim prošnjam sestradanih otrok ter jim dali, kar so le mogli. Pa tudi kmetje niso bili dosti na boljšem, kajti vojaške revizijske komisije so vedno lazile po kmečkih vaseh. Kmet si je smel obdržati samo predpisano količino živeža, ostalo pa je moral oddati erarju. Le onemu, ki je živež dobro skrnil ter ni imel izdajalcev in nevoščljivcev, je nekaj več ostalo in ta se je tudi rad usmilil revežev.

avgusta do 11. septembra oziroma za povratek od 2. do 16. septembra.

— **Vinski sejem in razstava v Ivanjkovcih.** Vinarska zadruga v Ivanjkovcih bo priredila svoj 14. vinski sejem in razstavo 10. januarja v dvorani pri kolodvoru v Ivanjkovcih. Vina je treba prijaviti do 3. januarja. Letošnja vina se prav dobro razvijajo in so izredno harmonična, razen tistih, ki so bila zelo rano brana. Cene so ugodne. Sredi ormoško-ljutomerskega okoliša bo vsakemu interesentu dana prilika, da krije svojo potrebo glede ljutomerskih vin, pa najsi bodo iz mešanih nasadov ali sortirana.

— **Prebivalstvo Jugoslavije.** Po podatkih državnega statističnega urada za l. 1937. bo znašalo število prebivalstva Jugoslavije konec l. 1938. že 15 milijonov 630.129 oseb.

Oglas reg. S Br. 31430 dne 24. XII. 1938

— **111.994 radijskih naročnikov.** Število radijskih naročnikov v naši državi je lani naraslo od 95.926 na 111.994, torej za nad 16.000. Lani je bilo na področju ljubljanske poštne direkcije 16.029 radijskih naročnikov, na področju beograjske 19.699, novosadske 34.104, zagrebške 24.081, sarajevske 5.036, splitske 4.484, skopljske 6.613 in cetinjske 1.922.

Celje in okolica

— **Dve gimnaziji v Celju.** Zaradi vedno večjega navala je nujno potrebno, da dobi Celje še drugo gimnazijo. Da bi lahko imeli dva zavoda že od prevrata sem, dokazuje Vekoslav Spindler v ravnokar v Mariboru izdani knjigi »Dr. Ivan Dečko in njegova doba« na strani 86: »In da ni bilo slepote in zahrbtnosti, bi danes imeli v slovenskem Celju dvoje gimnazijskih poslopij, zgrajenih na stroške pokojne Avstrije. Z ozirom na prenatrpanost celjske gimnazije bi to drugo poslopje krvavo potrebovali. Dr. Dečko je gledal daleč v bodočnost. Vsekakor dalje, nego oni, ki so v »Slovincu« in »Slov. Gosp.« zahtevali njegovo politično smrt. Ta zahteva ni izvirala iz čistega slovenskega rodoljublja, ampak so njeni vzroki vse drugi. Mirno trdim, in ne bojim se, da bi me mogla objektivna zgodovina postaviti na laž: Glava dr. Dečka, ki je bil takrat v najlepši moški dobi, v polnem naponu svojih sil, znan in priljubljen po celi slovenski Štajerski, priznan kot voditelj štajerskih Slovencev od vseh strani, je morala pasti, ker se je pojavil na obzorju drugi »voditelj«, prefekt in urednik Anton Pad. Korošec, današnji minister in »voditelj slovenskega naroda«. Na veliko škodo in sramoto slovenskega naroda je zato bila umetno uprizorjena proti Dečku gonja, ki je žal dosegla svoj cilj. V koliko bodo mo-

Rudarsko delavstvo je bilo leta 1918. večinoma že oproščeno vojne službe in je spadalo pod vojaško disciplino. Poleg ravnateljstva rudnika, kjer je vladal trd Nemeč, je poveljeval delavstvu tudi še oficir. Rudarje so gonile vojaške patrulje v Trbovlje na disciplinsko sojenje. Sestradani ljudje niso zmogli dovolj storitve. Delali so vse dni, večinoma tudi ob nedeljah. Če rudar tri dni ni prišel na delo, so ga odpeljali v Trbovlje, kjer so ga zaprli in je moral podnevi trdo delati na »ciglanici«, ponoči pa ležati na golih deskah. Za »večje« prestopke pa je bil celo obešen za palce, kakor so to prakticirali v avstrijski vojski. Tudi v Hrastniku, v »stari kasarni«, je bil zapor. Tam je stanoval tudi oddelek vojaštva z zloglasnim četovodjo Železnikom.

V te revne razmere, v katerih je živel delavstvo in tudi okolica, so pa začeli prihajati glasovi, pa čeprav še bolj redki, da to neznosno stanje ne more več dolgo trajati. Dopustniki, ki so prihajali s fronte, so pravili, da se vojaštvo upira, nadaljevanju vojne. Tudi vračali se niso več. Doma so se skrivali podnevi po hribih, ponoči pa so dobili zavetje pri kmetih, tako da niso prišli oblastem v roke.

Votlo grmenje in bobnenje topov, ki ga je bilo slišati v jesenskih dneh s

KINO METROPOL CELJE
Danes, 23. decembra zadnjikrat zgodovinski film **PATRIOT**
25., 26., 27. in 28. decembra
SNEGULJČICA IN SEDEM ŠKRATOV
po dražestni pripovedki iz nepozabne detinske dobe
25. in 26. decembra redne predstave ob 10., 14., 16., 18.30 in 20.30

gli povzročitelji te gonje nekoč svojo politično felonijo zagovarjati pred zgodovino in pred Bogom, če vanj v resnici verujejo, prepuščam sodbi zgodovine.«

— **Živahno politično gibanje med celjskimi železničarji.** »Slovenec« poroča, da je bilo zadnje nedeljo v Orlovskem domu v Celju živahno železničarsko zborovanje, ki ga je vodil predsednik g. Repnik. Pri volitvah v odbor poverjenišva JRZ je bil izvoljen isti predsednik, za njegovega namestnika g. Gerdina, za blagajnika pa g. Kos. Nekdaj se železničarji niso združevali po strankarsko političnih poverjeništvih, ampak po izključno stanovskih združenjih, kakor je to običajno pri državnih nameščencih raznih kategorij. Živahnejše je zostalo pri nas šele po prihodu novega šefa stanice g. Petra Magajne, ki je Celjanom bil že od poprej znan, ko je agilno deloval kot navdušen Sokol v Štorah.

— **Sneg!** Vse kaže, da bo letošnja zima res zimi podobna. Skoraj že pred tednom dni je narava dobila belo odejo, pa se še vedno znova in znova vsipavajo beli kosmiči na že dokaj debelo snežno plast. Mnogim ljudem je sneg v nadlego, ker jim greni in otežkoča življenje, bojijo se zime in mraza. Mladina pa se zime pristrčno veseli, najbolj pa jo navdušuje obilen, lep suh sneg, pravi pršič. Ta je pač najboljši za smučanje, po njem »dilce« najlepše drčijo. In pršiča je sedaj dovolj, dovolj na debelo ga je nebo natrosilo. Navdušenim smučarjem so zagotovljeni vsi užitki in vse lepote bele opojnosti. Božični prazniki bodo v obilnem snegu lepi, res božični. Zasnežene poljane in hribi bodo o praznikih sprejeli in zadovoljili trume smučarjev, ki bodo sneg pridno orali. Oživele bodo zasneženi travniki v okolici priljubljene Celjske koč, bolj podjetni zimski sportniki pa bodo pohiteli na višje vrhove, predvsem na Golti, kjer je svet za smučanje tako lep in privlačen. Pa tudi Mozirska koča na Golteh nudi vsakomur prijeten kotiček za bivanje v središču divne zimske planinske narave.

— **Nabiralna akcija za češke begunce,** ki jo je priredilo Sokolsko društvo Celje-matica, je dala znesek 2773 din. Poleg tega je prispevalo še društvo samo

500 din, tako da znaša skupna vsota 3273 din. Nabiralno akcijo je vodila s. Zofka Debelakova z nekaterimi požrtvovalnimi sestrami.

— **Iz starokatoliške cerkve.** Na sveti večer bo opolnoči maša, med mašo pa skupna spoved in obhajilo. Kapela se bo odprla pol ure pred začetkom in zaprla pet minut pred polnočjo. Na božič bo ob 9.45 tiha maša, takoj nato pa slovesna. Na praznik sv. Štefana bo služba božja ob 9., na Novo leto pa izjemno šele ob 10.

— **Trgovine v soboto 24. decembra.** Združenje trgovcev za mesto Celje sporoča, da morajo biti vse trgovine v soboto 24. t. m. zaprte ob 17. Izjema je samo za trgovine z delikatesami, ki smejo biti odprte do 19.

— **Mesnice in stojnice v Celju bodo,** kakor sporoča Združenje mesarjev v Celju, na božič 25. t. m. in Štefanovo 26. t. m. ves dan zaprte.

— **Za božič je bilo obdarovanih na II. drž. deški narodni šoli 219 učencev s čevlji, obleko in perilom.** K tej karitativni akciji so prispevali mestna občina 3000 din, tvrčki Westen 1000 din in Rakusch 300 din, banovinska hranilnica in Ljudska posojilnica po 100 din. Podporno društvo v Gaberju in trgovci so dali v blagu. Vsem dobrotnikom, ki so najrevnejšim pripravili malo božičnega veselja in zadovoljstva, najprisrčnejša hvala. — Upraviteljstvo šole.

— **»Peterčkove poslednje sanje« v celjskem gledališču.** Podmladka Jadranske straže na drž. dekliški in deški meščanski šoli v Celju bosta vpriporila na Štefanovo 26. t. m. ob 16. v Mestnem gledališču v Celju Golievo božično povest s petjem »Peterčkove poslednje sanje« v režiji g. Josipa Tomažiča. Vstopnice so v predprodaji pri meščanskoškolski učiteljski gđc. M. Kernovi. Obiščite v čim večjem številu predstavo, ki bo nudila mnogo lepega užitka! So-

Kino Union 25., 26., 27., 28. decembra
ZAPELJIVEC PO NAROČILU
(Diskretion Ehrensache)
Vesela, zabavna in duhovita komedija, v kateri nastopa kot opeharjeni ženini **THEO LINGEN**
Heli Finkenweller **Hans Holt**

šoške fronte, je bilo dokaz, da se tam bije strašna bitka, da tam vlada nepopisna groza in smrt, da se premnogi izmed naših mož in fantov ne bo vrnil nikdar več... Vse je kazalo, da se pripravljajo nekaj velikega in odločilnega.

— **Nemška industrija,** ki je imela v kraju svoje tovarne in rudnik, je imela nameščeno le nemško uradništvo z ravnatelji na čelu. To uradništvo je bilo zanesljiva opora oblasti, ki je pazila na vsako kretnjo narodno zavednih Slovencev.

Narodna društva, ustanovljena proti koncu preteklega ali v začetku tega stoletja, so bila razpuščena ali so morala vsled teže razmer prenehati delovati. Vzgojila pa so bila odločno narodne ljudi, ki so svojo narodno zavest s ponosom izpričevali tudi v najbolj kritičnih dneh vojne tragedije. — Proč od mače Avstrije! Zahtevamo svobodno narodno državo Jugoslavijo, kjer ne bo naš jezik zaničevan in teptan ter naš človek manjvreden! Ne maramo biti podlaga tužjevi peti, marveč hočemo postati svobodni in enakopravni državljani! To so bile one misli, ki so smeje biti izražene le med zanesljivimi prijatelji.

Oblast je dobro vedela, s kom ima opraviti, zato je narodno zavedne ljudi označila za politično sumljive (p. v.).

S tem žigom so se nekateri pod nadzorstvom kretali doma, mnogo pa jih je bilo v vojaških garnizijah in na fronti. Izmed teh se jih je večje število predalo sovražniku, eden izmed njih pa je vstopil v dobrovoljsko legijo in tam padel za Jugoslavijo.

Po prebitju solunske fronte in neuspehih na italijanski fronti so tudi v hrastniško dolino prispele vesele vesti, da je konec vojne blizu. Te glasove so s posebno pozornostjo zasledovali narodno zavedni ljudje, ki so komaj čakali razpada Avstrije in neomajno verovali v svobodno Jugoslavijo, ki bo vzrastla iz ruševin stare Avstrije. Pripravljali in pripravili so vse potrebno za prevrat, zato jih prevrat tudi ni našel nepripravljen.

Fronta ob Pavi se je zrušila. Vojaštvo je zapuščalo svoje postojanke in se v ogromnih množicah jelo valiti nazaj proti severu — domov. In takrat je že bilo vse poskrbljeno v kraju za nastop novega časa. Osnoval se je Narodni odbor s predsednikom g. dr. Franom Rošem na čelu, podpredsednikom g. Karlom Malovrhom, tajnikom g. Rainerjem in blagajnikom g. ravnateljem Gausom. Ta odbor je imel 30 članov. Načelnik narodne straže je bil takratni poročnik g. Jože Groznik.

(Dalje prih.)

delovalo bo nad 60 učencev in učenek meščanske šole in Celjske pevsko društvo.

c Proračun mesta Celja za leto 1939-1940. Mestno poglavarstvo v Celju razglašala: V smislu določil § 117. zakona o mestnih občinah se objavlja, da bo proračun mestne občine celjske in njenih podjetij za upravo leto 1939-1940 razporejen prebivalstvu in vpogled pri računovodstvu mestnega poglavarstva ob navadnih uradnih urah v dobi od 27. do vštete 31. t. m. Vsak član mesta Celja, kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje neposredni davek od kateregakoli prihoda v mestu Celju, ima pravico staviti v navedenem roku k predlogu proračuna svoje pripombe, ki jih je treba vlagati pri mestnem poglavarstvu celjskem.

c Sokol Celje-matica se bo poslovil od starega leta in stopil v novo na Silvestrovo v Narodnem domu v Celju z zabavnim večerom. Predvajal bo najprej šaljivo enodejanko s petjem »Zmotaj«. Nato bo nastopil indijski fakir svetovnega slovesa, ki ga je društvo v ta namen preprosilo z daljnega orienta in ki bo pokazal čarovnije, ki jih svet do danes še ni videl. Iz vseh narodov sveta sestavljen moški zbor bo zapel šaljivo pesem »Nos«, pri kateri bo občinstvo moglo videti vse različne nosove vsega sveta in jih primerjati s svojimi lastnimi nosovi. Prijavil se je tudi zdravnik-specialist in kirurgiji, ki bo pokazal do cela nov način operacije brez bolečin. (Ta točka je samo za močne živce!) — Ob nastopu novega leta krasna alegorija, nagovor brata starešine. Ples. Sodeluje prvovrsten jazz orkester. V vseh gornjih prostorih Narodnega doma bo poskrbljeno z mrzlo in toplo jestvino ter izborna pijača, v spodnjih prostorih bo »Kmečki bar«, kjer se bodo istotako dobila gorka in mrzla jedila in vsakovrstne pijače po nizkih, ne po običajnih visokih cenah. Vstopnina 10 din za osebo. Začetek ob 20., konec pa na Novega leta zjutraj. Nikomur ne bo žal, da je posejil ta večer.

c Sokolsko društvo Celje I bo priredilo 31. t. m. v Sokolskem domu v Gaberju silvestrovanje s peštrim sporedom

c Čajanko bo priredilo Sokolsko društvo Celje I na Stefanovo 26. t. m. popoldne v Sokolskem domu v Gaberju.

c Gospodarski odsek Sokolskega društva Celja-matice vabi vse one člane in članice, naraščajnike in naraščajnice, ki hočejo sodelovati kot diletantje na gledališkem odru, da se do konca leta 1938. prigrasijo pri s. Heleni Rajhovi, Strossmayerjeva ul. 3. Dramatski pododsek ima na repertoarju mnogo lepih in zabavnih iger, spevoiger itd. in stremi za tem, da bi v doglednem času omogočil društvu zidavo lastnega doma v mestu z moderno urejenim gledališkim odrom. Zglasite se vsi, ki imate veselje, sposobnost in smisel za tako kulturno delo!

c IV. ples s koncertom akademikov SO Sloge bo 7. januarja 1939 v Narodnem domu.

c Na koncertu, ki ga bodo priredili akademiki SO Sloge 7. januarja 1939 v Narodnem domu v Celju, bodo nastopili med drugimi gđc. Ljudmila Polajnarjeva (sopran), g. Alojzij Gostiša (tenor) in g. Bojan Adamič (pianist), vsi člani drž. konservatorija v Ljubljani.

c Božičnica društva »Sečec«. Društveni odsek »Klub Primorke« je priredil preteklo nedeljo božičnico in z njo združeno čajanko za najrevnejše primorske družine. Prireditelj je prav lepo uspela. Po kratkem pozdravnem govoru društvenega predsednika sta dve deklici deklamirali prigodne pesmice. Nato je bilo obdarovanih 52 družin z obleko, perilom, obutvijo in jestvinami. Da je ta človekoljubna prireditev naših vrlih gošpa in gospodičen tako lepo uspela, gre v prvi vrsti zahvala našim številnim dobrotnikom, ki so z darili v blagu in denarju pripomogli k temu uspehu. Sprejmite za ta vaš blagi čin našo najlepšo zahvalo! — Društveni odbor.

c Odlikovanje industrije Avgusta Westna. Z redom Jugoslovske krone 3. stopnje je odlikovan Avgust Westen, industrije v Celju in predsednik Kranjske industrijske družbe na Jesenicah.

c 105.645 din dohodkov izkazuje Družba sv. Cirila in Metoda za razprodane razglednice v letu 1937., kar znači po bilanci, objavljeni v letošnjem družbenem koledarju, 60.817 din čistega dohodka za velike naloge, ki jih izvršuje CMD ob naši severni meji. Komur ni

narod in slovenstvo le glasna beseda iz potrebe in mode, ta bo odklanjal vse tuje razglednice in kupoval za božič in Novo leto razglednice CMD.

c 36.473 din za razglednice. Koledar obrambne Družbe sv. Cirila in Metoda za l. 1939. poroča, da so podružnice CMD v letu 1937. razprodale za 36.473 din družbinih razglednic. Za Celje je vsekakor častna ugotovitev, da je celjska ženska podružnica CMD razprodala za 3525 din družbinih razglednic in je bila tako pri tem delu najdelavnejša med vsemi 110 podružnicami CMD.

c Filatelistično društvo »Celeja« v Celju je imelo v ponedeljek redni letni občni zbor v hotelu »Evropi«. Občni zbor je otvoril s pozdravnimi besedami predsednik dentist g. Hoppe. Iz poročila tajnika g. Lapornika, ki je vzorno opravil svoj težavni posel, je bilo razvidno, da je društvo opravilo mnogo koristnega in uspešnega dela. Tajnik je bil deležen polnega priznanja in zahvale. Občni zbor je izvolil predsednika g. Hoppeja v znak priznanja njegovih velikih zaslug za društvo ter za filatelijo v naši državi in inozemstvu soglasno za društvenega častnega člana. Izvoljen je bil naslednji novi odbor: predsednik državni tožilec g. dr. Martin Rus, podpredsednik dentist g. Hoppe, tajnik g. Lapornik, blagajničarka gđc. Vera Levstikova, predsednik menjalnega odbora g. Egon Jaunik, odborniki gg. inž. Komel, Pepernik in Njivič.

ŠAMPANJEC

Fruškogorski biser, Vermut, Jamajka rum bonboniere, obeske za božično drevo nudi sveže in po zmernih cenah VELETRGOVINA I. RAVNIKAR CELJE

c Uspela skavtska božičnica. Svarnova meščanskošolska četa Mrkonjičevega stega skavtov in planink v Celju je priredila v nedeljo kot svoj prvi javni nastop božičnico s peštrim sporedom v telovadnici II. drž. deške narodne šole. Občinstvo je napolnilo telovadnico do zadnjega kotička. Ob tej priliki je bilo obdarjenih z raznimi oblačili 35 otrok in 15 odraslih. Vsem dobrotnikom, ki so omogočili, da so skavti svoj 3. zakon: pomagati bližnjemu v sili tako lepo uveljavili, iskrena hvala!

c Rezervni častniki, ki bivajo v mestni občini celjski, naj predložijo najkasneje do 30. t. m. svoje železniške legitimacije mestnemu poglavarstvu, soba št. 20, zaradi podaljšanja. Legitimaciji je treba priložiti železniško znamko za 2 din, ki se dobi pri železniški blagajni.

c Poslovljni večer tenorista g. Slavka Lukmana se bo pričel drevi ob devetih v salonu hotela »Evropi«. Na sporedu so tudi arije in pesmi.

KEGLJAVCI, pozor!

Popolnoma preurejeno kegljišče se odda stalnim kegljavcem v najem. Rezervirajte si pravočasno!

Hotel „Union“ Celje

c Pozor — laško pivo! Glavno zalogo laškega piva za Celje in širše okolico je prevzel g. Alojz Mastnak, veletrgovec, Celje, Kralja Petra cesta. Telefon št. 4.

c Delovni trg. Pri celjski borzi dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 198 brezposelnih (179 moških in 19 žensk). Dne 20. t. m. je bilo v evidenci že 715 brezposelnih (603 moški in 112 žensk) nasproti 567 (460 moških in 107 žensk) dne 10. t. m. Delo dobi 40 tkalcev in tkalk za Karlovac, 3 elektrovarilci, po 1 krojač in hlapec, 6 kuharic, 5 kmečkih dekel, 2 služkinji in 1 natakarija.

c Dva bratomora. Okrožno sodišče v Celju se je moralo letos baviti že s sedmimi primeri bratomora. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča sta se v tork zagovarjala zaradi bratomora šele 18 let stari posestnikov sin Karel R. iz Kladija blizu Blance pri Sevnici in 29-letni delavec Anton Žeppek iz Suhadola pri Ločah v konjiškem srežu. — Karel R. je 17. oktobra zvečer v Krajnih Brdih na Novi gori pri Blanci v prepriju zabodel z nožem svojega brata Jožeta v levo prsno stran ter mu prerazal srce in želodec. Jože je na mestu izdihnil. Po tajni razpravi je bil Ka-

ALI MOREMO KOŽO POMLADITI!

Poskusite vendar tudi hranilno Solea-kremo pa Vas bo elastična mehkoča Vaše kože takoj prepričala.

rel R. obsojen na 4 leta strogega zaporu in plačilo povprečnine v znesku 500 din. Karla R. je zagovarjal odvetnik g. dr. Ernest Kalan. — Anton Žeppek in njegov brat Ludvik ter Marija Koroščeva so bili 15. oktobra zvečer v hiši Terezije Gilčvertove na Starih Slemenih pri Konjicah. Gilčvertova je imela god in jim je postregla z vinom. Pred odhodom sta se Anton Žeppek in njegov brat Ludvik sprla, ker je Ludvik indirektno očital bratu, zakaj je pustil svojo ženo s tremi otroki samo doma. Ko so vsi trije odhajali, sta se brata blizu hiše Gilčvertove zopet sporekla. Anton Žeppek je v jezi izdrl kol in udaril Ludvika z vso silo po glavi. Ludvik se je zgrudil nezavesten. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je nekaj dni pozneje zaradi otrpnenja možganov izdihnil. Anton Žeppek je bil tudi obtožen, da je okradel svojo taščo Marijo Vatovčevico v Klokočovniku pri Ločah in Josipa Gumzeja v Ločah ter poveril Ivanu Škrinjarju v Framu kolo. Sodišče je obsodilo Antona Žepka, ki je že 12-krat predkaznovan, na 5 let robije in izgubo častnih pravic za dobo 4 let, celjski bolnici pa mora plačati oskrbovalnino za brata v znesku 330 din Antona Žepka je zagovarjal odvetnik g. dr. Milan Orožen.

c Predstava v Narodnem domu preložena. Kulturno prosvetni odsek gasilske čete Gaberje je nameraval vprizoriti na Stefanovo ob 16. v Narodnem domu v Celju Finžgarjevo ljudsko igro v 3 dejanjih »Razvalina življenja«. Zaradi obolelosti enega izmed igralcev pa je predstava preložena na nedeljo 8. januarja. Če kupljene vstopnice veljajo za nedeljo 8. januarja.

c Savinjska podružnica TK Skale v Celju ima v Savinjskih planinah zimsko zavetišče Lučko kočjo. To zavetišče leži sredi krasnih smuških terenov v znožju Dieskovca in Velikega vrha, 2½ ure od Luč. V koči je ležišče na slami, štedilnik in pesoda. Ključ se dobi pri odboru v Celju. Člani planinskih društev plačajo malenkostno odškodnino. Sedaj, ko nas vabi bela zimska opojnost, smučarji iskreno vabljeni!

c Do smrti se je poparil. Dne 12. t. m. okrog 8. zjutraj se je v stanovanju svojih staršev na Slomškovem trgu 7 težko ponesrečil dveletni šoferjev sinček Dušan Vanovšek. Po nesreči se je polil s krepom in se hudo poparil po obrazu, rokah in trebuhu. Dečka so prepeljali v bolnico, kjer je po težkem trpljenju v sredo popoldne podlegel poškodban.

c Žetev smrti. V celjski bolnici so umrli: 16. t. m. 46-letni posestnikov sin Matija Plaskan iz Braslovč, v soboto 52-letni orožniški narednik v p. Ludvik Štromajer iz Hrastnika in v ponedeljek 62-letni kočar Jože Škorjanc iz Hrastja pri Žusmu. N. p. v m.!

c Kočevski zbornik. To je naslov obširnega dela, ki je izšlo v založbi Družbe sv. Cirila in Metoda. Naša narodno obrambna družba je izdala to edinstveno knjigo, ki ne sme manjkati v nobeni javni knjižnici in v nobeni narodni hiši. Delo je bilo združeno z ogromnimi stroški, vsebuje tudi več zelo poučnih kart in zemljevidov ter se dobi za Celje pri obeh celjskih podružnicah CMD.

c Kupujte naše domače razglednice! Družba sv. Cirila in Metoda je izdala

za božič in Novo leto zopet prav lepe razglednice. Čisti donos iz prodaje teh razglednic se steka v fond za podporo obmejnim šolam. Ne kupujte torej tuje vsiljevane navlake, segajte po domačih narodnih razglednicah, ki se dobijo v Celju v vseh narodnih trgovinah in trafikah ter pri ženski podružnici CMD.

c Slinavka in parkljevka v celjski stni klavnici prenehala. Mestno poglavarstvo v Celju razglašala: Slinavka in parkljevka, ki je bila ugotovljena 13. t. m. v celjski mestni klavnici, se proglašala za prestalo. Vsled tega se ukinjajo veterinarsko redarstveni ukrepi, ki so bili uveljavljeni z razglasom z dne 14. t. m. Živinski in svinjski sejmi v Celju se bodo zopet vršili. Dogon živine in dovoz prašičev na sejme pa je dovoljen le za živali z mestnega in s področja celjskega sreza. Prašiči se smejo dovažati na sejem le s konjsko vprego ali z avtomobilom. Odredbe kr. banske uprave in mestnega poglavarstva v Celju, ki se nanašajo na obvezno razkuževanje oseb (njih obleke, obutve in prtljage), ki so imele posla z živino ter prihajajo iz okuženih krajev naše države ali iz inozemstva, se morajo še nadalje strogo izvajati.

c Nočno lekarniško službo ima od 24. do 30. t. m. lekarna »Pri orlu«.

c Gasilska četa Celje. Od 25. do 31. t. m. ima službo IV. vod, inspekcijo namestnik poveljnika g. A. Košir.

Iz občinstva

Zamude vlakov in šolarji. Ko čujemo, da imajo vlaki zamude, mislimo pač na to, kako neprijetno je čakati nestrpnim potnikom po kolodvorih, da se odpeljejo, kamor hočejo ali morajo. Malokdo pomisli na uboge šolarje, ki se vozijo v Celje v šolo in čakajo na vlake dan za dnem. In zgodi se, da se odpeljejo šolarji iz Celja z vlakom, ki bi naj odpeljal ob 16., a vozi z enourno zamudo. Pridejo torej na Grobelno, kjer zvedo, da se je njihov vlak že odpeljal in da morajo čakati na nočnega, ki bo predvidoma odpeljal šele ob 10. ponoči, če ne bo zamude... Tako pridejo otroci šele opolnoči domov namesto ob šestih zvečer. Kje so pač med tem? Na mrzlih postajah, v slabo zakurjenih v komaj razsvetljenih čakalnicah prezebajo. Zaspani, prehlajeni prihajajo domov, da se naslednjega jutra zopet napijajo čisto nepripravljeno v šolo. In tako dan za dnem. —k—

Radijske motnje brez konca in kraja. Kljub številnim pritožbam in protestom v časopisju ni ukrenila poštna uprava še ničesar, da bi odpravila neznosne radijske motnje v Celju. Nihče se ne zmeni za številne neblokirane električne motorje in aparate, katerih število je v zadnjih mesecih, kakor izgleda, še naraslo. Radijski naročniki se po pravici vprašujejo, čemu morajo točno plačevati radijske pristojbine, če se poštna uprava ne pobriga za nemoten radijski sprejem, kar je njena dolžnost. Še enkrat pozivamo poštno upravo, da napravi takoj temeljit red in z energičnimi ukrepi brez ozira na levo in desno prepreči nadaljevanje radijskih motenj. — Radijski naročniki.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

želi

Drogerija „Sanitas“ Celje

Vesel in srečen božič!

P. Strmšek:

Ljudje iz Orešja

Komarjevi

Nekoliko vstran nad vasjo stoji, kakor da bi jo bilo sram, v samotni slamnata bajta, skrita pod košatimi orehi. Zaradi teh orehov imenujejo to domačijo Orešje, čeprav stanujejo v njej Komarjevi.

Ko zapade sneg, se stisnejo vsi na peč, kajti nič kaj dobro niso oblečeni. Tudi otroci ne hodijo v šolo, ker ne morejo zaradi obutve in zaradi obleke. Pa jim je popolnoma prav, ker itak ne hodijo radi v šolo. Mnogo večje veselje imajo doma, ko se igrajo sami med seboj ali s kokošmi, ki se sprehajajo pod napuščem in kdaj pa kdaj katera prikodaka v bajto, ali pa s psom, ki leži navadno leno pod mizo. Da, ta pes, pravzaprav še psica, to je otrokom največje veselje.

I.

Sam Bog ve, odkod se je pritepla h Komarjevimi! Naenkrat se je smukala okoli voglov in dobrikala otrokom. Nihče je ni podil, zato je ostala pri Komarjevih. Nikoli ni nihče povpraševal za njo; gotovo je niso nikjer preveč pogrešali; pa saj tudi ni bila nič posebnega: navadno črna kuže z belo liso na glavi. Potepalo se je in ni našlo bolj gostoljubne strehe kakor je Komarjeva v Orešju.

Otroci so klicali psico sprva z najrazličnejšimi imeni: Sultana imajo županovi, zakaj bi še mi ne imeli Sultana? Čuvaj, Straža, Pubi, Kastor, Hektor, Murči, vse, vse so že preizkusili, pa niso bili prav zadovoljni. Fanika, najstarejša, je silila, da bodi psici ime Diana, ker je pač psica in bo dobila mladiče. Komaj pa so bili otroci soglasni, že je posegel vmes oče s svojo modrostjo: Pes ne sme imeti takega imena, ki ga vsi poznajo ali si ga lahko izmislijo, marveč tako ime, ki bi ga nihče ne pričakoval, da ne morejo tatovi psa poklicati s pravim imenom in ga premotiti. Sam je predlagal za psico ime Princ in njegova je obveljala. Čisto prav je imel: Najbolj prebrisani tatovi bi ne mogli uganiti, da je psici ime Princ.

Tam okoli božiča je psica nekaj sitnarila, zjutraj pa je imela v kotu tri mladiče. To vam je bilo veselje pri Komarjevih! Sami niso imeli mleka, a za psico in njene mladiče so ga otroci že od nekdaj prinesli...

Če že prej ni bilo dolgočasno v koči, je bilo sedaj sploh nemogoče, da bi otroci zapustili pasje gnezdo in se šli dolgočasit v šolo. Doma so bili vsi in se pripravljali, kdo bo smel dalje časa vlačiti psičke po rokah, kdo jih preveč stiska, kdo previsoko dviga, da bi mu lahko padli iz rok... V skledi na mizi za otroke je bilo vedno premalo, pod mizo v skledi za psičke pa vedno preveč, da so postajala pasja trupelca od dneva v dan bolj zavaljena. Prav smešno jih je bilo videti, ko so psički začeli sami laziti po sobi. Ko so nekako deseti dan spregledali, so videli svoje mučitelje, kajti otroci jim niso pustili pokoja niti malo. Šele noč je bila njihova.

Otrokom in psičkom je bilo tako voljno v koči.

Krompirja je bilo, fižola, repe in celo koruze... Pa treba je bilo še soli, masti, petroleja in vsaj nekaj tobaka za očeta... Pa kje dobiti, ko so se kokoške karotile, da ne nesejo več jajc, odkar jih plačujejo v trgovini nekoliko dražje. Hudo je zaskrbelo gospodinjo, ki je potožila svojo skrb možu, ko je preležaval vso dolgo zimo za pečjo, ker pač nikjer niso potrebovali njegovih rok. Kar naenkrat se je oče odločil.

Začudeno so gledali drugo jutro otroci, ko jih je podil oče tako zgodaj v šolo. So pač slutili, da nekaj ne bo prav.

Komaj pa so bili otroci streljaj od doma, že je prinesel oče koš, postlal vanj nekaj slame, položil na slamo vse tri psičke, si zadel koš na ramo in od-

šel. Prav pozno je dospel v mesto, postavil koš na trg in čakal.

Mimo so hodile gospe in kuharice, spravevale za jajci in petelini, za psičke se ni zmenila nobena. Kako se je togotil pri tem Komar, ki je napravil vso dolgo pot v sladkem upanju, da bo iztržil za vsakega psička vsaj dva kovača in kupil, kar treba za hišo: soli, masti, petroleja in morda celo malo tobaka. Sedaj pa nihče ni hotel imeti psičkov.

V tem zazvoni poldan iz vseh zvonikov. Komar sname klobuk in vdano moli. Pa še med molitev se mu je zapletlo upanje, da bo dobil vsaj po enega kovača za psičke. Vsaj nekaj denarja bi imel...

Komaj je odzvonilo, že so se vsuli od vseh strani po ulicah otroci na trg. Ti se pa niso brigali za jajčarke in kokošarke, ti so kar v gruči obkolili Komarjev koš, božali psičke in se niso mogli ločiti od njih. V tem je prišla mimo tudi gospa s sinkom... Komaj je ta zagledal psičke, že je krčevito prosil svojo mamico, naj mu enega kupi. Ko je gospa vprašala Komarja za ceno, Komar ni takoj odgovoril, ker ni vedel, ali naj reče dva ali enega kovača. Počasi je pač rekel: »Dva kovača, ali vsaj enega«. Gospa mu je dala kovača, sinko pa si je izbral psička. Takoj nato so se otroci na trgu razpršili in Komar je ostal sam pri svojem košu. Oprtal si ga je, kupil soli in odkrval domov.

Doma pa je našel svoje otroke žalostne in objokane, kakor da bi bila koča zgorela. Le psica, ki ji je bilo ime Princ, je zopet veselo skakala, ko je zavohala svoje mladiče.

Tudi otroci so se potolazili, ko sta se vrnila vsaj dva mladiča. Psičkov pa niso imeli več tako radi, saj so vedeli, da so njihovi samo dotlej, dokler se ne najde kak kupec.

II.

Otroci so doraščali in se množili, da jih je bilo kakor piščali na orglicah in jih je bila bajta prepolna in se je sama mati motila v imenih, če je hotela katera tega poklicati. Zato so morali že zgodaj od doma.

Najprej so bili pastirji pri sosedih, nato hlapčki, dninarji, le najstarejšo, Faniko, je potegnili v mesto.

Pa zgodilo se je, kakor se zgodi navadno. Fanika je kaj kmalu pozabila na tisto povest, ki jo je njena mati tolikokrat pripovedovala svojim hčerkam: Vsaka deklica ima pri sebi zlat kelih, ki ga pa ne sme razkazovati, niti sama iz njega piti, dokler ni poročena... Fanika si je našla tovarišice in z njimi prijateljce. Ob letu so ji službo odpovedali. Ihtela je in iskala novo službo, pa je nikjer niso hoteli sprejeti, saj so vse gospodinje takoj videle, da Fanika ni več sama. Ker si ni upala pred svojo mater, si je našla kot pri nekkih ženskah in kmalu dala življenje drobnim punčki. Fanika in prijatelj sta obljubila, da bosta po svojih močeh za punčko plačevala, ko sta jo dala neki ženski na deželo v rejo.

Seveda je Fanika premišljevala, kako bi bilo lepo, če bi lahko imela svojega otroka pri sebi. Prejokala je noči v strahu za svojim otrokom, a vendar je ostala sama, otrok pa tudi zapuščen tam daleč od nje pri postarni ženski.

Ko je bil otrok spravljen, ni bilo več zadržka, da bi Fanika ne dobila službe. Še srečo je imela: prišla je k bogati rodbini, kjer gospa ni marala otrok, da je ostala lepa in sveža... Vsega je bilo v novi službi v izobilju, le dela tako malo. Fanikina naloga je bil le velik pes s črnimi kodri. Tega je morala kopati, česati, voditi na izprehod. Ves svoj čas je morala žrtvovati temu psu; in res, negovala ga je tako zvesto in vdano, da so se ji vsi čudili. Nihče pa ni

vedel za njeno skrivnost: da neguje psa z mislijo na lastnega otroka, ki ga ne sme in ne more negovati sama...

III.

Fanikino dekletce pa je rastle, kakor pač rastejo rejenčki pri tujih ljudeh. Res je bilo samo eno uro iz mesta in Fanika je sprva hodila prav pogosto obiskovat svojo Elviro. Ko pa se ji je izneveril tudi njen prijatelj, Elvirin oče, in se je sama začela zopet ozirati po novih prijateljih, je pošiljala samo še mesečni prispevek, dokler še tega ni opustila. Elvira je rastle v šibko dekletce, ki je moralo z nežnimi svojimi rokicami prijemati kmalu za vsako delo. V svojem trpljenju pa je Elvira kaj mnogo sanjala, kajti njene želje so hitele preko hribov in preko dolin. In ko se je bližal božič, je zaželela tudi Elvira, da bi imela božično drevesce, kakor ga imajo baje mestni otroci.

Bajtarica jo je spodila, še grdo oštešla, kako more misliti na tako zapravljanje denarja, namesto da bi ga zaslužila. Prav sedaj o božiču je za to najlepša prilika, ko kupujejo meščani dreveščka, kakršnih je polno v hribu nad vasjo.

Elvira je imela kmalu svoj načrt v glavi, kajti upala je, da ji bajtarica ne bo mogla braniti dreveščka, če si ga bo sama zaslužila. Pridobila je še sosedovega Naceta in odšla sta v gozd, da nasekata smrečice. Seveda sta trepetala, da ju kdo vidi, kako delata škodo v tujem gozdu. Njune slabotne ročice so mogle posekati komaj nekaj prav majhnih drevesc; a tudi za te se bo našel kupec, saj tudi v mestu niso vsi bogati; in revni med njimi kupujejo pač le majhna drevesca.

Nabrala sta drevesce komaj za dobro butaro, jih naložila na ročni voziček in jih odpeljala v mesto. Kako sta se začudila, ko sta zagledala, da je v mestu veliki trg kar ozelenel sredi zime, kajti na velikih vozeh so dovažali kar s konji smrečice na trg.

Tudi Elvira in Nacek sta razložila svoje smrečice in čakala na kupca. Pa ni bilo nikogar... Pač k njima je prišel hudoben mož, ki si je tam blizu izbral mesto za svoja drevesa. Nahrulil ju je: »Kje sta pa vidva nakradla te smrečke?« Plaho sta se spogledala Elvira in Nacek; niti tajiti nista mogla.

F. R.:

Sošolci

Prihajali so nekdanji sošolci, da proslave štirideseto obletnico mature v kraju, kjer so se pred tolikim časom razšli z gimnazije. Lep jubilej je prav za prav takale obletnica, zanimiv in tudi ganljiv. Saj, hvala Bogu, smrt še niti tretjine tovarišev ni pobrala odtlej. Čvrst letnik, ki je v življenju zasedel odlična mesta in se dovolj uveljavil v korist naroda. Vsa čast mu!

Z istim vlakom sta pripotovala, pa sta se ob izstopu spoznala in začudila: »Hanžič?«

»Mlečnik?«

Ogledala sta si drug drugega in se kmalu pomenila kako in kaj. Prvi je upravitelj nekje na jugu, drugi je upravitelj nekje na vzhodu. Oba imata družino in sta tik pred penzijo. Odebelela sta in osivela. Zelo sta vesela, da se spet vidita stara sošolca.

Stopala sta skozi mesto, ki mu je bilo lice po tolikem času dokaj spremenjeno. Nebroj spominov jima je budilo Upravitelj Hanžič je govoril z basom:

»Glej, tu sem stanoval pri stari Agati. Zdaj pa stoji tu nova hiša z avtomatičnim bifejem.«

Stara gimnazija je bila preurejena v

Urno sta pobasala svoja drevesca na vozek in se preselila na drug del prostranega trga.

Kar hitro se je začelo mračiti; zablestelo so po trgu svetilke, mraz je pritiskal, ljudje so hiteli zaviti v kožuhe mimo. Na Elviro in Naceka in njuna drevesca se ni ozrl nihče.

Čisto otrpla in onemogla sta se napolnila otroka v gluhi noči domov. Na vozičku sta vlekla svoja drevesca, v srcu pa sta imela upanje, da bo drugi dan boljše, saj bo jutri že sveti večer in ljudje se bodo podvivali, da kupijo smrečke.

Drugo jutro sta Elvira in Nacek spet pripeljala svoj voziček na trg. Res je bilo na trgu kaj živahno: imenitne gospe in gospodje so si izbirali lepa, visoka drevesa, kakršnih bi Elvira in Nacek ne mogla niti vzdigniti. Kar hudo jima je bilo, ko ni pri njima nihče niti vprašal za drevesca...

Ves božji dan sta prezebala poleg svojih drevesc, vsa lačna in uboga. A nikogar ni bilo k njima... Tako hudo jima je bilo, da bi bila jokala...

Pozno večer so začeli možje že zopet nalagati svoja drevesa na vozove, da jih odpeljejo s seboj domov, kajti vsi žele biti na sveti večer doma. Tudi kupcev ni bilo več na trgu.

Že sta bila otroka blizu obupa, ko se pripodi po trgu gruča fantalinov. Ko zagledajo Elviro in Naceka, se jima smeji, ju dražijo in končno pograbi vsak svojo smrečko in odhitijo z njo spet po trgu...

Elvira in Nacek sta zatulila od žalosti... Nič nista prodala, sedaj sta bila še ob smrečke. Komaj sta rešila voziček. Odhitela sta z njim domov. Bajtarica pa ju je še ozmerjala, kako sta še neumna...

Ko pa so po mestnih hišah zagorela božična drevesca, je zaspala mala Elvira na klopi za pečjo. Nič več ni bilo žalostno njeno srce, kajti vsa njena drevesca so bila pisano okrašena in so se svetila v lučkah kakor zvezde na nebu v božični noči; in še vse lepše... Kajti Elvira se je bila poleg svojih drevesc prehladila in je bleda v hudi vročici... in je občutila toliko lepote in sreče v svojem srcu, kakor je ni občutil nihče drugi iz Orešja. Bila je dodeljena vsaj njej v tisti blaženi božični noči na ve-komaj.

tvornico mila. Upravitelj Mlečnik je zmajal z glavo in povedal s tankim glasom:

»Da, da, kje so časi, kje so ideali! Kako sem nekoč trepetal v tem poslopju pred matematiko! To nas je mučil strašni profesor Kragl s sinusi in cosinusi. Še zdaj me spreletava zona ob misli nanj. Mir njegovi duši in matematiki! Quae mutatio rerum! Tempora mutantur! A vendar je tu še kje kosček stare poezije, lepe, kakor je bila lepa tista davna mladost.«

Hanžič je predlagal:

»Do šestih, do sestanka, je še dobro uro. Kreniva semkaj k »Sivemu volku!« Ito je stregla nekoč natakarka Minka, živahna in priljudna. Študenti smo semkaj zahajali.«

Vstopila sta. Prostori so bili zdaj prostranejši, svetlejši nego v tistih dneh. Mlada natakarka, ki pa ji je bilo spet Minka ime, jima je prinesla vina in sta trčila. Hanžič je dejal:

»Vrag je vzel vse tiste svetle ideale. Dosegljivi niso bili, ali vendar sem si znal ustvariti toplo gnezdo v življenju. Cesar morda nisem dosegel jaz, dose-

že moj sin. Advokat bo in politika ga veseli, talente ima. Izreden človek!»

»Moj sin dovršuje medicino. Zaročen je s hčerjo poslanca Tičeviča. Zveze, bodočnost, denar...«

»Pametno sem se oženil, hišo imam.«

»Prijetno je, da se more človek izpovedati prijatelju iz mladih dni, najboljšemu prijatelju. Lepe cilje sva dosegla, da, zares!«

»In glej, saj nisva še toliko v letih, tega vsaj ne čutiva, imava gotovo še dokaj dni pred seboj.«

»Vsekakor. In zdravje, to je važno. Saj če bi se bila mnogo postarala, ali meni, da bi se bila sploh še spoznala po tolikem času in to že v prvem hipu?«

»Gotovo ne, ljuba duša!«

»In spomini so sladki, da, da, kje so časi!«

»Najini profesorji so gotovo že vsi pomrli. Telo matematika Kragla, ki smo ga imenovali »Kragulja« in je bil v strah dijakom, je že davno strohnelo. Vse sem mu odpustil. In kje so zdaj deklice, ki smo bili kdaj neumno zaljubljeni vanje? Danes so debelušne matrone, ki umirjene in spoštovane pestujejo vnuke.«

»Ali še pomniš, dragi Hanžič, kako sva pisala šolske matematične naloge? Skrivaj sem ti pod klopjo dajal svoje izdelke, da si jih prepisoval. In nekoč naju je zalotil Kragl...«

»Motiš se, ne očitaj mi! Menim, da si ti od mene prepisoval.«

»Prosim te, točno se spominjam.«

»Goljufijo mi očitaš, kaj? Nikdar nisem potreboval tvoje pomoči. Ne žali me s tem! V svoji predrznosti hočeš škodovati mojemu ugledu. V matematiki sem bil sploh med prvimi, razumeš?«

»Ne, ne. Spominjam se, da si v šesti ali sedmi imel celo ponavljalni izpit iz matematike...«

»Lažeš! Da bi bil jaz prepisoval tvoje revne naloge, haha! Saj nisem bil nikoli slaboumen. Nehaj s tem!«

»Saj je bil to samo spomin na lepa mlada leta. Po dolgem času sva se sešla in še teh nekaj uric naj bi si pokvarila?«

»Ti sam si izzival in me poniževal. Pijva!«

Plačala sta natakari, ki se je čudila njenemu prepiru. Spet sta stopala po ulicah proti trgu, kjer je stal hotel »Zlati zajec«. Tam se sestanejo sošolci ob šestih pri slavnostni večerji. Nato bi seveda prikrali, zjutraj bi imeli mašo mrtvim v spomin, popoldne pa bi šli na izlet v okolico. Lep program je pač potreben in v navadi.

Hanžič in Mlečnik sta dospela natančno ob uri. Ko sta stopila v hotelski salon, ki je bil svečano okrašen z zelenjem, ju je vrsta starih tovarišev obsula z veselimi klici. Stiskali so si roke, vsem so žareli obrazi.

Zares je ganljivo takole svidenje in spoznavanje po štiridesetih letih. Kaj vse je človek v taki dobi doživel in pretrpel ali h koncu je važno vendar samo to, da je skozi vse to prišel z živo in celo glavo in nikakor star. Pozdravljeni stari zvesti prijatelji! Kaj je na svetu vzvišenejšega od takega tovarištva?

Ali kaj sedi tam v ospredju dolgega omizja star, zelo star človek, podoben rumeno voščeni mumiji, a vendar živ? In ob njegovi levici še drug starec, malce krepkejši od prvega? Ta dva sta pač prestara, da bi mogla biti člana tega letnika. Ali pa vendar le? Saj sta jima obraza razodevala neke znane poteze.

Nekdo je pojasnjeval:

»Počastil je naš sestanek tudi edini še živi naš nekdanji profesor. Veliki matematik profesor Kragl!«

»Za božjo voljo! Še živi? In ta mumija je bila nekoč v strah in trepet tolikim tisočem? Menil sem, da je njegovo truplo že davno strohnelo. Kako nas je morila njegova analitika! A danes je menda že sam pozabil na vso svojo umetnost.« Tako je strmel Hanžič.

»Ob njem pa sedi gimnazijski sluga Mrzlikar, nekoč se je pisal seveda Meereslieger. Bil je važna osebnost. Rad je pričeval z besedami: Jaz in gospod ravnatelj sva...«

»Saj jima mora obema biti mnogo nad osemdeset let!«

Hanžič in Mlečnik sta stopila k starcema in jima stisnila roke. Rahlo se je smehljaj brezobzi profesor:

»Velika čast, da me nista pozabila, gospoda! Moj spomin pač ni več na višku, ali vendar, zdi se mi, ostala sta mi v spominu kot najvrlejša dijaka. Vsekakor, seveda!«

Sluga Mrzlikar si je gladil dolge sive brke, brisal si je rosne oči.

Večerjali so, natakari so prožno krožile med njimi, prinašale vseh vrst dobrine. Med tovariši so se pletle besede, spomini so se porajali, skratka, vsakdo je moral priznati, kako imenitna je bila ideja o sestanku. Ah, da, novi časi, stari prijatelji! In staro prijateljstvo je kakor staro vino, sladko in krepko. Kako takale prireditev dviga duha, kako obuja lepe, pol pozabljene dogodke! Pa se smehljajo srca ob vsem, obsijana z oživljeno glorio mladosti. Koliko ganljivih momentov!

Kmalu je vstal tovariš doktor Macun, advokat, in je sprožil dolg slavnosten govor. Spomine je načeljal, mrtvih in živih se je dotaknil, filozofijo o življenju je razvijal. Zlasti pa je povzdignil zasluge Kragla in Mrzlikarja na področju znanosti in vzgoje.

Stoje so zapeli večno lepo »Gaudemus igitur«.

Donela je iz grl, ki so bila še vedno krepka, pesem mladosti, ki ne mine, saj se vsaj v spominih povrača. In navsezadnje starosti še ni tu, kako bi vendar mogla sicer tako mogočno doneti veličastno prešerna himna, ko jo poje množica tovarišev, preizkušanih v prijateljstvu.

Obema starcema so tekle solze. Izpregovoril je profesor Kragl jecljaje:

»Hvala vam za vabilo in za vse! Že nekoč ste obetali mnogo, bili ste mladi, polna idealov. V matematiki ste dosegli izredne uspehe, v posebno veselje ste mi bili. A današnja mladina? Iz dneva v dan! In vse manj smišla ima za resno delo. Kakšna bo njena in narodova bodočnost? Gorje! Ne bi je rad dočakal. Vi pa ste v življenju toliko dosegli. Čestitam vam...«

Spet so trkali in se zalivali. Pa je prevzel besedo sluga Mrzlikar:

»Srečen sem, da se me učenci našega zavoda s hvaležnostjo spominjajo. Vedno in vedno me še kdo izmed njih ustavi na cesti s prijazno besedo in me povabi na požirek vina, na večerjo, in včasih se zgodi, da mi ob slovesu ostane v roki stotak. Dobri gospodje! Saj bi mi bilo življenje sicer težko. Z gospodom profesorjem sva kronška upokojenca. Naduha me tare, oči me zapuščajo. O, kako vrli, dobro vzgojeni učenci! Take mladine ne bo več mati rodila. Nikdar več! Slava vam!«

Trkali so spet. Hanžič je sedel poleg Mlečnika, obema je vino pričevalo lesti v glavo. In Mlečnik se je domislil:

»Morda še živi tu neka Elza, hčerka sodnega oficijala Vodeba, prekrasna deklica, moja petošolska ljubezen, ah, da bi jo nocej kje srečal! Toda zdaj so drugi časi. Kultura, napredek, gospodarski razmah, splošno razumevanje za socialne potrebe, vsega tega nekoč ni bilo. Včasih nisi spoznal znanca na dva koraka v večerni temi tega mesta, danes pa bi lahko čital časopis ponoči po vsej ulici. Včasih pa v tisti skrivnostni temi z Elzo! Njene rjave oči in kostanjevi lasje...«

»Spet lažeš. Imela je zelene oči in prav črne lase. Tudi mene je kaj rada videla. Hm!«

»Ali...«

»Prepira se ti hoče. Ne ugovarjaj mi, da me ne izzoveš k zaušnici. Nekoč sem ti jo primazal, ko si mi pri zgodovini sufliral napačno letnico. Dobro se spominjam vseh tvojih nekdanjih predrznosti.«

»Motiš se. Da bi ti bil jaz kdaj napačno sufliral v šoli?«

»Do grla sem te sit. Ostal si stari zgagar. Fej te bodi! In če bi še kdaj imel smolo, da bi te zagledal, bi se te ognil od daleč kakor gobavecu.«

Hanžič je bil zelo glasen, vsi obrazi so se okrenili vanj in tovariš doktor Macun je pristopil:

»Nikar se nocej tu ne pripravajta!«

»Kdo vendar?« je planil Hanžič. »Tu mi hoče tale Mlečnik pokvariti vse prelepe ure našega sestanka. Poženem ga iz salona!«

»No, no, po štiridesetih letih smo se sešli...«

»Da, in po štiridesetih letih mi je neslanec očital, da sem prepisoval njegove matematične naloge. Od takega idiota! In da naju je profesor Kragl tedaj zalotil... No, gospod profesor, je pohitel Hanžič k starcu, »gotovo se spominjate, kdo je bil boljši matematik, jaz ali Mlečnik? In kdo je naloge prepisoval, on ali jaz?«

»Tako, da so se naloge prepisovale

pri meni? To ni bilo častno. Poštenje nad vse! In šele po štiridesetih letih to slišim. Gospodje, previsoko sem vas cenil, to ni bilo lepo. Taka mladina nam bo v pogubo!«

»Spoštovani gospod profesor,« je pričevalno nastopil Mlečnik. »Prav Hanžič je prepisoval od mene, na svojo čast, na svojo dušo vam prisegam.«

»Hanžič, ali vas ne zaliva rdečica sramu?« se je starec trepetaje okrenil vanj. »Še hranim stare zapiske, iz njih bo marsikaj razvidno. Nocoj sem jih prinesel s seboj, gospodje, morda vas bodo zanimali.«

Iz žepa je potegnil drobno knjižico v obledelih usnjenih platnicah in si je nataknil očala:

»Da doženemo resnico. Torej Hanžič, da! Hanžič Anton! Tu ga imam. Ustno sami nezadostni reči, le enkrat komaj zadostno. Pismo pa prav dobro, tu celo odlično. Pismo me je varal, kajpada, ustno me ni mogel, tam je bil prepuščen samemu sebi. Vsekakor bi bil moral pasti. In zdaj se je vse to razkrilo. Strahota!«

»In kaj zdaj?« je planil Hanžič. »Morda skličete po štiridesetih letih izredno konferenco? Morda kar tam na pokopališču, najprimerneje bo tako zaradi ostalih članov učiteljskega zbora, ki tam počivajo. Predlagajte mojo izključitev! Sam priznavam, da sem pri matematiki sploh samo prepisoval. In kako sem sovražil ta predmet!«

»Branil bom gospoda profesorja!« je razburjen priskočil sluga Mrzlikar, ali v hipu se je zgrudil na tla ves posinel v obraz in negiben.

»Rešilni avto!« je nekdo zaklical.

»Ugled zavoda rušite, ah!« se je bedni profesor Kragl zrušil na stol. Njegove dobre stare oči, ki so se dijakom nekoč po krivici zdele strašne, so zdaj prosile pomoči. Zdravnik tovariš doktor Žgur se je trudil okoli obeh starcev.

Ostali so segli po Hanžiču, mu mašili

Blagodati

za

občutljivo

kožo

ELIDA

TOALETNA MILA

usta, ga pograbili za opletajoče roke in tirali iz salona. Besno se je upiral, grizel in bil je okoli sebe. Nenadoma se je stražnik prikazal na hodniku.

»To so lepi tovariši, še v ječo bi me radi spravili!« se je penil Hanžič. »Sramota! S prvim vlakom se odpeljem. Petdeseto obletnico obhajajte brez mene. Barabe!«

Stražnik ga je potisnil čez prag na ulico.

Pred hotelom je obstal rešilni avto.

Da, da! Kako je človeško življenje vendar zelo kratko in revno! In da je manj revno, slavimo včasih kak jubilej. O, saj je tudi življenje lahko lepo in prijazno.

Zato na srečno svidenje ob petdeseti obletnici!

F. Korotanski:

Zima ob Spodnji Savinji

V snežni belini lesketajoči se vrh Plešivca, nekdanjega mejnika in čuvaja med Koroško in Štajersko južno od Drave, je tudi za Celje in za ozemlje ob Spodnji Savinji najzanesljivejši vremenski prerok; boljše in zanesljivejši kakor ostro izoblikovani, v medlih žarkih zimskega solca bleščeči grebeni Ojstrice, Rinke ali Raduhe. Znatno kasneje ko v jarkih in jarugah, v prepadih in čerih Savinjskih Alp, mnogo pozneje ko ob zibelki mlade Savinje nastopi resno prava zima v prečni dolini, v »grabnu«, v soteskah in tesnicah, skozi katere mora šumna gorska reka od Celja do svoje združitve s Savo pri Zidanem mostu. Ona obmejna gora strmi s svojo znano romarsko cerkvijo sv. Uršule in s svojim planinskim domom proti sinjemu nebesnemu svodu kakor blesteč grad iz samega čistega srebra in krog gorskih vrhov ob meji nekdanjih dežel Koroške, Kranjske in Štajerske tvori solnčnem siju in solnčnem blešku en sam edinstven velikanski veneč srebrnkastih pobočij, strmih in grebenov, srebrnih zimskih cvetlic in listov.

Nad zasneženim savinjskim mestom, nad srebrnosivimi vodami Savinje, ki sta z nje zimski mrz in nizki vodostaj samo za nekaj tednov zbrisala ljubko sliko lahkoživih splavarjev in splavov, visoko nad svetlo snežno streho mestnega parka, izteza v nasprotju z mikavno sliko, da si učinkovitejšega ne da misliti, stari Friderikov stolp, počrnel in negiben, brez vsake najmanjše sence življenja, na skalnati višini svoje še vedno mogočne stene in zidove sredi med temnosivimi, kljubovalnimi razvalinami Starega gradu. Tam kjer nad strmimi, visečimi vinogradi krepke roke bršljanove od spodaj še trdno drže in podpirajo staro grajsko zidovje, pogledava go nežni, rožnatordeči nadahnjeni cvetovi črnega teloha v ogrevajoče žarke zimskega solca in črni koski preiskujejo s svojimi rumenozlatimi kljuni kopna mesta ob prstenorjavem zidovju. Z nasprotnega hribočka na desnem bregu Savinje pa vabi med zimskimi vino-

gradi in bukvami majhna, letos prenovljena bela cerkva, vsa ogrnjena z belo sneženo haljo, cerkva sv. Nikolaja, od katerega si savinjski splavarji tako radi in tako uspešno izprosijo delo in zaslužek, lesni trgovci pa dobiček in visoke lesne cene.

Počasi, leno in čemerno se vali Savinja globoko med visokimi razvalinami Starega gradu in med ljubkim gričkom Sv. Nikolaja v odpirajoči se »graben«, kadar Plešivec, sredi zime ovit s pepelnatosivimi oblaki, obeta slabo vreme in se težke, neprozorne megle vlečejo po široki Celjski kotlini od mrkih razvalin starega Zovneka do veselo razgibanega mesta ob Savinji. Železniški tir in avtomobilska cesta, mestoma izsiljena živi skali in okrašena z dolgimi ledenkami, deloma izpeljana po mostovih in nasipih z ivjastim vrbjem in jelšjem, spremeljata kakor dva popotna tovariša lepo regulirano reko, se tu pa tam oddaljita drug od drugega, kakor da bi se bila sporekla, pa brž potem zopet prijateljsko drug ob drugem nadaljujeta pot med strmimi pobeljenimi gorami.

Ne traja dolgo in predno vlak ali avto obstoji v Laškem, tem slikovitem mestecu ob Spodnji Savinji, se odpre, od solca vsa ožarjena in razsvetljena, najsijajnejša zimska pokrajina z globoko zasneženimi gorami. V tem leži skrivnost in mikavnost zime ob Spodnji Savinji, da je okoli Laškega in okoli Rimskih toplic, znanih in slovitih zdravilišč in kopališč ob Savinji, solčna, topla, suha in zdrava, dočim more ona le nekaj kilometrov proti severu ali jugu ob istem času biti meglena, vlažna, ledeno mrzla in nezdrava. Mik voznje iz območja zimske megle v solčno, južno toplo zimo Laškega in Rimskih toplic dosega užitek smučanja ali sankanja z mrzle, še zimske gore v prvo cvetje tople zgodnje pomladi v ravnini ali dolini. Koliko toplice, razen onih znanih in izrabljenih, se pač privira iz osrčja dobrotljive matere zemlje v strugo Savinje blizu Laškega in Rimskih toplic, kažočih s svojim tekotom pot v skriv-

nostno delavnico čudežne prirode! Ako je višja toplota Savinje in večji učinek kopeli v tem delu njenega toka brez dvoma posledica onih skritih toplih pritokov in privirov, potem utegnejo ti pač tudi biti vzrok solnčni in topli zimi v Laškem in v Rimskih toplicah! Toplice, ki jih čez leto ne moreš opaziti s prostim očesom, lahko pozimi ugotoviš neposredno nad mestom. Ob vznožju strmega Huma, na levem bregu Savinje, Radioterma baš nasproti, se v mrzli zimi stalno zibljejo nad reko ob robu lahne, prozorne pare, ki izdajajo in dokazujejo izviranje toplih vrelcev v Savinjo na tem mestu.

Solnčna, topla, suha in zdrava zima ob Spodnji Savinji prinaša s seboj mnogo veselja in mnogo užitek. Prosto termalno kopalnišče v Rimskih toplicah, ki s sijajem svoje zimske pokrajine, snežnih piramid znamenite Velingtonije in visokih gor še prav posebno spominjajo na Gastein in njegov zimski gorski svet, je sicer v zimskih mesecih zaprto, ker to zahteva priroda. Toda dočim Dobrna večinoma počiva in se Slatina Radenci in Rogaška Slatina bavita pozimi največ le z razpošiljanjem zdravilne slatine, ima Radioterma Laško poleg Rimskih toplic vso zimo odprta vrata v svoje vroče kadne kopeli, pa tudi v svoj veliki plavalni bazen. V še večji meri kakor poleti občutiš pozimi po večkratnih kopelih v tej Radiotermi učinek poletnega višinskega solnca, osveženje okrepitev in pomlajenje, ki pozimi vpliva na ljudi s podvojeno silo, ne le na stalne goste, temveč še prav posebej na smučarje, sankarje in drsalce. Ni ga nad užitek, ki ga nudi kopel v Radiotermi v Laškem, ko si se prismočal z Lisce, z Mrzlice ali s Celjske kočice in s Tovsta! Ogrnjen s težkim, toplim kožuhom se vozi domači kmet v mesto na starih saneh, katerih bližanje naznanja žvenkljanje kraguljčkov. Steklenico domačega vina ima s seboj; kajti pri Šmihelu in na nekaterih drugih strmih gričkah in gorah v bližini še uspeva vinska trta ter rodi dobro pitno vino, ki je bilo nekoč daleč znano in čislano. Smučarji iz Celja, Laškega, iz Zagreba se vozijo po lepih smučiščih okoli Celjske kočice, okoli Svetja, po širnih travnikih Lisce, pri Šmohorju na Javorščku, na Mrzlici, na Kopitniku, na Turju in na Velikem Kozjem, kjer belke, divje koze in zasnežena burja (sleč) spominjajo na visokogorje z zibelko mlade Savinje.

Razvaline Tabora, starega gradu nad Laškim, štrle mrko in čemerno, kakor da z novim časom niso zadovoljne, v prelestni blesk zimske pokrajine ob Spodnji Savinji.

Sport

* V tekmovanju za državno nogometno prvenstvo so bili v zadnjem letošnjem kolu doseženi naslednji rezultati: v soboto v Zagrebu Hašk:Slavija (V) 0:0, v nedeljo pa v Ljubljani Ljubljana: Jugoslavija 0:0, v Beogradu Sparta: Bask 1:0 (1:0) in Gradjanski (Z):Jedinstvo 2:0 (1:0), v Sarajevu BSK: Slavija (S) 2:1 (2:1) in v Skoplju Hajduk:Gradjanski (S) 5:2 (1:1).

* Drsalnišče SK Celja v mestnem parku bo za praznike in šolske počitnice urejeno in odprto. Šolsko mladino vabimo, da se pridno udeležuje in goji ta zdravi in lepi zimski sport. Tudi starejšim nudi drsanje polno razvedrila in zabave, zato vsi na gladko ledeno ploskev v mestni park!

* Brezplačne tečaje v drsanju bo priredila drsalna sekcija SK Celja letos na drsalnišču v mestnem parku. Vabimo dame in gospode, kakor tudi šolsko mladino, da se prijavijo v tečaje, ki jih bo vodil strokovnjak. Prijave sprejema oskrbnik na drsalnišču. Naučite se drsanja, ko se vam nudi tako ugodna prilika!

* Smuške tekme. Smučarski klub Celje bo priredil 6. januarja v Liscach pri Celju klubski dan in sicer tek na približno 10 km za gospode (za vse sta-

rostne razrede od 18. do 42. leta) in tek na 4 km za dame. Dne 8. januarja bo mladinski dan za fante v teku in skokih (klasična kombinacija) in za dekleta v smuku in slalomu. Dne 12. februarja bo v Liscach skakalna tekma za prvenstvo Mariborskega zimskosportnega podsaveza z mednarodno udeležbo. O Veliki noči bo tekma v smuku s Savinjskega sedla na Okrešelj za juniorje in seniorje. Meseca februarja bo na Golteh smuški tečaj za začetnike in izvežbane.

* Snežne razmere 23. decembra: Mozirska koča na Golteh, 1344 m: —3, snega 60 cm, pršič. Celjska koča: —2, snega 40 cm, suh pršič, še sneži.

Iz naših krajev

Št. Jurij ob J. ž.

j Premestitev. Gosp. France Hajnšek, učitelj v Št. Juriju ob juž. žel., je po službeni potrebi premeščen v Kramarovec, 26 km od postaje Murske Sobotice. Gosp. Hajnšek je služboval v Št. Juriju 18 let ter se je zelo požrtvovalno in uspešno udeleževal pri Sokolu in drugih nacionalnih organizacijah. Šentjurčani, med katerimi je bil splošno priljubljen, ga bodo hudo pogrešali. Na novem službenem mestu mu želimo čim več zadovoljstva in uspehov!

j Odhodnica učitelja br. Hajnška. Učitelj br. Hajnšek je prebival 18 let med nami, vzgajal v nacionalnem duhu šolsko mladino, ki je bila navezana nanj kakor na svojega očeta, ustanavljal in vodil je društva kmečkih fantov in deklet, skratka, bil je mož, ki mu je bilo delo vsekdar sladko breme. In sedaj nas zapušča vsled premestitve v Kramarovec, na našo jugoslovensko-nemško-madžarsko tromejo. Sokolsko društvo mu je priredilo odhodnico v gostilni Brežnik, v tistih prostorih, kjer je bilo pred skoraj 30 leti to društvo ustanovljeno. Obširni prostori so bili ta večer nabito polni sokolskega članstva in Hajnškovih prijateljev. Prispela je tudi močna deputacija župne uprave iz Celja z br. župnim starešinom Smertnikom. Vrstili so se prisrčni govori, ki so pričali o priljubljenosti br. Hajnška. Izguba nas boli, vendar ne bomo klonili in bomo vzgajali mladino naprej po metodah br. Hajnška. Br. Hajnšek vеди, da nisi osamljen na naši skrajni meji in da bodo vsa naša šentjurska sokolska srca vedno pri Tebi!

Dramlje

d Šolsko božičnico je priredilo tukajšnje učiteljstvo v nedeljo 18. t. m. v stari šoli. Poleg šolarjev je božičnici prisostvovalo tudi mnogo občinstva, tako da je bila dvorana polno zasedena. Za naštudiranje simboličnih točk sporeda, recitacij in posameznih skupin, je žela tukajšnja učiteljica ga. Anica Kodelova vse priznanje. Čudili smo se, kako ji je bilo mogoče v tako kratkem času usposobiti te naše male za tako dovršene nastope. Po končanem sporedu je imel tukajšnji šolski upravitelj g. Povh lep nagovor, v katerem je zlasti podčrtaval človekoljubni pomen in namen vsakoletne božičnice, s katero pripravljamo našim najbolj ubogim in stradajočim malčkom vsaj nekaj božičnega veselja, kajti sicer bi šli ti prazniki mimo mnogih enako kakor vsak navaden dan. Toplo se je zahvalil učiteljici ge. Kodelovi, ki se je po končanem pouku v šoli vozila v Celje in tam marljivo nabirala darove za božičnico našim revnim šolarjem. Nepričakovan je bil njen uspeh! Nabrala je okrog 1.400 din v denarju in za okoli 1.500 din vrednosti v blagu. Banska uprava je dala 500 din, občina in krajevni šolski odbor 300 din, iz sklada ge. Terezije Mastnakove pa so dvignili 100 din. Trije veliki zabojji, polni zavitkov, so stali na odru in iz njih je bilo dobro obdarovanih 60 naših ubogih šolarjev: 15 jih je dobilo čevlje, mnogi dečki in deklice obleke, drugi spodnje perilo, žemperje in drugo. Ginljivo je bilo gledati radost izžarevajoče mlade obraze otrok, ki so se po obdaritvi vračali vsi srečni domov Tu in tam si slišal pritažen vzdih: »O, da bi bil večkrat božič!« — Tudi občinstvo se vsem darovalcem in tudi prire-

Za Novo leto

Vam nudimo izredno ugodno priliko, da si nabavite zelo poceni tri zares dobre leposlovne knjige, ki so izšle v naši založbi. Knjige dobite v upravi »Nove Dobe« po naslednjih skrajno nizkih cenah:

Conan Doyle: **Boj v megli** (Baskervillski pes). 166 strani. Cena din 10.— (prej din 18.—).

Pierre Benoit: **Königsmark**. 207 strani. Cena din 10.— (prej din 18.—).

Blaž Jurko: **Moje dogodivščine**. 192 strani. Cena din 7.— (prej din 12.—).

Vse tri knjige skupaj pa stanejo samo din 20.—. Za izredno nizko ceno din 20.— dobite torej tri lepe knjige, ki obsegajo skupno 565 strani!

V naši založbi je izšel sedaj tudi roman Maurica Leblanca: **Skrivnostno oko**. Knjiga obsega 198 strani in stane din 16.—.

Za dostavo po pošti računamo za vsako knjigo še 1.— din poštne. Ne zamudite ugodne prilike in si nabavite naše romane in povesti takoj!

Uprava »Nove Dobe« v Celju

diteljem, zlasti pa ge. Kodelovi, toplo zahvaljuje za vse žrtve in trud. Vsem želimo neskaljene, vesele božične praznike!

Žalec

ž Otvaritev Radio televizijske oddajne postaje Žalec bo na Silvestrov večer v Roblekovi dvorani s pričetkom ob 20. pod okriljem Sokolskega društva v Žalcu. Vstop dovoljen vsakomur, ki se zanima za umetno in domačo glasbo in duševno hrano in želi zadnje urice starega leta preživeti v veselem razpoloženju. Nastopili bodo najveselejši umetniki in umetnice, člani radijske družine, prvovrsten orkester i. dr. Dovoljeni bodo tudi kratki osebni govori navzočih, ki se morajo prijaviti do 30. t. m. upravi Radio Žalca. Vsakemu bo žal, ki bi ne prisostvoval tej velevažni otvoritvi. Zasedite pravočasno svoja mesta, da ne boste prikrajšani.

Braslovče

b Miklavževanje je priredilo Sokolsko društvo v Braslovčah 8. t. m. popoldne v Sokolskem domu. Miklavž se je v spremstvu angelov in seveda tudi številnih parkeljnov letos kar v kočiji pripeljal v naš dom. Sokolska mladina je bila vsa vesela, ko je zagledala v belece vprežen voz, na katerem je sedel Miklavž s svojim spremstvom. Radodarni svetnik je obdaril 87 sokolske mladine. Prinesel ji je mnogo dobrega in koristnega. Sokolsko društvo v Braslovčah se vsem darovalcem in ostalim, ki so pripomogli, da se je naše miklavževanje tako lepo in bogato končalo, bratsko zahvaljuje.

b Silvestrovanje Sokolskega društva v Braslovčah bo tudi letos v Sokolskem domu. Pripravljajo se številne šaljive točke in nastopi. Tudi prijetna godba nas bo zabavala, tako da bomo v veselju in zabavi pozabili na staro leto in z novimi silami prestopili v novo leto 1939. Vsi prijatelji Sokola vljudno vabljeni na naše tradicionalno silvestrovanje!

b Poroka. V četrtek 22. t. m. se je v Braslovčah poročil marljivi načelnik Sokola v Blacah in učitelj g. Edo Rössner iz Braslovč z gđ. Irmo Hojervejo, učiteljico v Št. Juriju ob Taboru. Mlademu sokolskemu paru želimo vsi Braslovčani mnogo sreče in zadovoljstva!

Vransko

vr Nov notar na Vranskem. S 17. t. m. je otvoril svojo pisarno na Vranskem notar g. Janko Horvat.

Slovenjgradec

Nujno potrebna elektrifikacija slovenjgraškega kolodvora

Slovenjgradec, 23. decembra.

Mična metropola romantične Mislinjske doline, Slovenjgradec, je bila že v predvojnih letih važno turistično središče in priljubljen letoviščarski kraj. V povojnih letih pa se je tujski promet v Slovenjgradu zaradi izredno lepe okolice in milega podnebja iz leta v leto večal in predstavlja danes važen narodni dohodek za našo sicer pretežno

revno prebivalstvo. Posebno v zadnjih letih se je dvignil tujski promet na zavidljivo višino, k čemur je predvsem mnogo pripomogla velika javna in zasebna iniciativnost, ki si je prizadevala, da nudi gostom čim udobnejše bivanje. Z velikimi stroški je bilo sezidano moderno kopalnišče, podružnica SPD je zgradila dvojne planinskih domov na zapadnem delu Pohorja in velika gradbena delavnost prebivalstva je dala mestu novo, modernejšo lice. Zato nas je tembolj iznenadilo dejstvo, da železniška direkcija še vedno zavlačuje končno elektrifikacijo kolodvora, čeprav ji je v to svrhu nudila tukajšnja občina največje ugodnosti.

Vprašanje elektrifikacije kolodvora je prva sprožila že l. 1936. tedanja občinska uprava pod županovanjem g. Ivana Rojnika, ki je tudi takrat nudila železnici vse mogoče ugodnosti, vendar pa so vsa prizadevanja ostala brez uspehov. Naslednje leto je nova občinska uprava ponovno pokrenila vprašanje elektrifikacije kolodvora in po dolgih pogajanjih je železniška direkcija končno odobrila potrebne kredite. Takoj spomladi so nato poslali potrebni instalacijski material na slovenjgraško postajo in pričeti bi morali z instalacijo. Tedaj je pa nenadoma prispel iz Ljubljane nalog, da se morajo že začeta dela ustaviti, ves instalacijski material s kandelabri, kabli in ostalimi potrebščinami pa prepeljati v Maribor. Na takojšnjo intervencijo mestne občine je nato prispel odgovor, da so krediti reducirani in da ni na razpolago dovolj sredstev za elektrifikacijo kolodvora.

To postopanje je vzbudilo v vseh krogih veliko nevoljo. Mestna občina je pripravljena nositi levji del stroškov in dobavljati tok po režijski ceni, železniška direkcija pa očitno ne čuti potrebe, da bi podprla koristna stremjenja tukajšnjih činiteljev. Vsa pot od mesta do kolodvora je lepo razsvetljena, samo kolodvor ždi v egiptovski temi in že takoj ob prihodu odbija tujca. Zato ponovno apeliramo na železniško direkcijo, da se končno resno loti elektrifikacije našega kolodvora in tako tudi doprinese svoj obol k še večjemu tujskemu razmahu našega mesta.

s Ureditev pešpoti. Najbolj priljubljena izprehodna pot je krasna pešpot, ki vodi iz mesta na glavno postajo in ki se je v velikem številu poslužujejo tuji kakor tudi domačini. V zadnjem letu je občinska uprava vzdolž pešpoti namestila moderne obločnice in posvečala tej pešpoti veliko pozornost. Tembolj nas je vsled tega iznenadilo dejstvo, da občinska uprava ne stoji krepko na prste brezobzirnim kolesarjem, ki kljub izrecni prepovedi drviijo dan za dnem po tej pešpoti in ogrožajo izprehajalce. Obenem prosimo občinsko upravo, da bi prepovedala odlaganje smeti ob pešpoti in opozorila odlagalce, da naj odlagajo smeti v jamo ob železniškem nasipu, kakor je že pred pol leta sklenil občinski odbor. V zadnjem času namreč odlagajo smeti naravnost ob pešpoti, kar je v nasprotju z zahtevami estetike in higijene. Upamo, da bo občinska uprava tudi v bodoče posvečala vso skrb tej lepi pešpoti in ugodila upravičenim pritožbam izprehajalcev.

s Radijske motnje. Poštna uprava kljub neštetim urgencam še vedno ni ukrenila ničesar proti lastnikom električnih aparatov, ki še do danes niso smatrali za potrebno, da bi svoje aparate blokiral. Neprestano se zopet pojavljajo pritožbe radijskih poslušalcev, da je sprejem ob nekaterih urah absolutno nemogoč. Zato prosimo pošto upravo, da bi posvetila tudi našemu

Jubilejna številka „Nove Dobe“

Novoletna številka »Nove Dobe« bo izšla v petek 30. t. m. popoldne kot jubilejna številka ob 20-letnici našega lista v povečanem obsegu in znatno pomnoženi nakladi.

Opozorjamo cenj. inserente na posebno reklamno vrednost naše jubilejne številke in jih vabimo, da se v čim večji meri poslužijo te številke pri objavljanju svojih oglasov in novoletnih voščil. Oglase in novoletna voščila bomo sprejemali samo do četrtega 29. t. m. opoldne.

obmejnemu mestu svojo pozornost in čimprej poskrbela za nemoten radijski sprejem.

s Cankarjev »Hlapec Jernej« na slovenjegraškem odru. Agilna slovenjegraška podružnica Narodne strokovne zveze pripravlja vprizoritev Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegove pravice« v Govekarjevi prireditvi. Ta predstava bo v okviru splošne Cankarjeve proslave. Vse vloge so v rokah mladih nacionalnih delavcev, ki se bodo tokrat prvič predstavili slovenjegraškemu občinstvu na gledaliških deskah.

s Modernizacija našega mesta. Kakor smo že poročali v našem listu, je tukajšnji veletrgovec g. Ivan Rojnik letos adaptiral svoja skladišča na Kraljeviča Andreja cesti. Namesto starih skladišč je g. Rojnik sezidal nova moderna skladišča, na pročelni strani pa uredil lepe izložbe, ki predstavljajo nekaj edinstvenega za naše mesto in dajejo poseben okras tej najprometnejši slovenjegraški cesti. Izložbe so zgrajene v popolnoma novem trgovskem slogu, opremljene pa so nadvse okusno in popolnoma po vlemestnem vzorcu. S to novo stavbo je g. Rojnik ponovno pokazal svojo veliko podjetnost in pripravljenost dati našemu letoviščarskemu mestecu čim lepšo zunanost in tudi s svoje strani prispevati k čim večjemu tujskemu razmahu. Tudi tukajšnji trgovec g. Karel Rojnik je postavil lepa nova skladišča, ki predstavljajo precejšnjo pridobitev za naše mesto.

Laško

I Vsem naročnikom in prijateljem »Nove Dobe« sporočamo, da bo »Nova Doba« tudi v prihodnjem letu stalno priobčevala dopise iz Laškega. Mogoče se nekateri čudijo, da dopisi sedaj niso tako zanimivi, kakor so bili, vendar te krivde ni pripisati dopisnikom, niti uredništvu. Nadejamo se pa, da bodo v prihodnjem letu zopet zanimivejši. Vsem naročnikom in prijateljem želimo ob tej priliki srečne in vesele praznike v upanju, da bodo v svoji okolici delali na tem, da se naš napredni list, ki zagovarja in štiti interese naših ljudi, objektivno kritizira delo naših nasprotnikov pa tudi priobčuje gospodarske novice in zlasti deluje na področju komunalnih vprašanj, razširi med njihovimi prijatelji in znanci. Prav bi bilo, da bi tudi sami sodelovali pri tem našem delu.

I »Mežnarjeva Lizika« na sokolskem odru. Neumorni br. Ante Horjak je zopet pripravil Laščanom igro, ki je vse občinstvo zadovoljila. V soboto 17. t. m. zvečer in v nedeljo 18. t. m. popoldne so sokolski diletantje vprizorili zanimivo opereto »Mežnarjevo Liziko«, ki je polna komičnih prizorov in lepega petja. Vsi igralci so svoje vloge rešili razmeroma dobro. Nekaterim se pozna, da imajo za seboj že več nastopov, med temi tudi nekoliko pri operetah. Sestra Slavica Osolinova (Lizika) je s svojim zvonkim glasom in prirodno igro rešila svojo nalogo odlično in je bila nagrajena s pristrčnim aplavzom. Presenetil nas je br. Kvartič v vlogi mežnarja. Nihče ni pričakoval, da se lahko vživi tudi v vlogo, ki je precej različna od njegovega veselega temperamenta. Zlasti v sceni, kjer je pel skupaj z br. Stefanom Padarjem, ki je igral vlogo dr. Henrika Svita, sta žela oba iskreno priznanje občinstva. Salve smeha je vzbudil br. Ludvik Dragar v vlogi Janeza Krofa s svojim komičnim nastopom, posebno v prizoru, ko je nastopil skupno s s. Hermanovo. V dvorani ni bilo nikogar, ki se ne bi bil od srca nasmejal pri tej sceni. Br. Tonetu Horjaku se pozna, da je renomiran igralec in režiser, ki ga blizu ni najti. Občinstvo je bilo zelo zadovoljno tudi z vsemi ostalimi igralci. Opereta je nadvse uspela, tudi v gmot-

nem oziru. Želimo še več sličnih nastopov našega diletantskega zbora.

I Tragična smrt mladega delavca. V noči od srede na četrtek se je v svoji sobici poleg pivovarne v Laškem v spanju zadušil 25-letni Ferdo Knez, uslužbenec Gostilničarske pivovarne v Laškem. Da bi si zagrel sobo, je nesel v sredo zvečer na pločevinasti plošči v sobo prižgano oglje. Zjutraj so ga našli mrtvega. Strupeni ogljikovi plini so ga bili ponoči zadušili. Pokojni je bil izredno marljiv in zvest uslužbenec. Bodi mu ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

I Mestna godba v Laškem bo, kakor običajno vsako leto, tudi letos javno nastopila, da se poslovi od starega leta. Na starega leta bo priredila ob 15. javen koncert na trgu pred trgovino Elsbacher in s tem zaželela vsem Laščanom in mestu mnogo sreče in uspehov ter procvita v novem letu. Ob tej priliki pa čutimo dolžnost, da vsaj malce osredotočimo poglede Laščanov na naše vrste. Od raznih strani prihajajo kritike, delajo se primerjave z drugimi godbami v pogledu skladnosti in preciznosti izvajanja glasbenih komadov, govorijo nam, da nismo dorasli svojim nalogam itd., nihče pa se ne potruji dobiti vpogleda v prilike, v katerih naše društvo deluje. Instrumenti, ki jih imajo sedaj naši člani, so stari in zbrani od vseh vetrov, od raznih tvrdk. Vsem bo razumljivo, da zaradi tega niso enako uglašeni, vsled česar pri izvajanju skladb niti z najboljšimi godbeniki ni mogoče doseči harmonije, ki je nujno potrebna in ki je tudi pogoj za uveljavljenje godbe. Pa tudi v pogledu števila in raznovrstnosti instrumentov godba ni popolna. Da bo godba služila svojemu namenu, da bo mestece Laško res imelo godbo, s katero se bo lahko postavljalo, je nujno potrebna nabava instrumentov in pritegnitev novih moči v naše društvo. Ko se bližamo Novemu letu, apeliramo na vse prebivalstvo našega mesteca in okolice, da nas podpre, zares podpre v naših stremljenjih in da žrtvuje in vpiše v nabiralno polo, ki bo te dni krožila po Laškem, sleherni uvideven človek po svoji moči odgovarjajoč znesek. V tem pričakovanju želimo vsem Laščanom in okolici še enkrat vesele praznike in srečno Novo leto.

I Sejem. Predbožični sejem v sredo ni bil tako živahen kakor običajno. Temu je bilo krivo slabo vreme, ki je ta dan vladalo. Prignali so okrog 60 glav živine. Kupcev je bilo mnogo, a zaradi nezadostne izbire ni bilo mnogo kupčij. Cene so se gibale pri volih med 5'50 in 6 din, pri teletih med 6 in 6'50 din, pri kravah med 2'75 in 450 din za kg žive teže.

I Kino Laško bo predvajal na božič ob 16.30, 20.30 in 26. t. m. ob 16.30 in 20.30 vefilm slavne švedske umetnice Zaharah Leander »K novim obalam«. Slavna pevka poje v tem filmu tri pesmi. Wily Birgel, Viktor Staal, Karola Höhn, Hilde von Stolz. Krasna vsebina. Tednik.

Hrastnik

I Smrt narodnega moža. V soboto 17. t. m. je umrl v celjski bolnici v starosti 54 let g. Ludvik Štromajer, orožniški narednik v p. in hišnik Sokolskega doma v Hrastniku. Pokojni si je s svojim pravičnim postopanjem kot orožnik pridobil v hrastniški dolini splošno spoštovanje. Sokol je izgubil z njim vestnega in zvestega uslužbenca. Pokojni je vzgojil svoje sinove v strogo jugoslovenskem duhu in vsi trije so agilni naraščajniki Sokola. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, gospe soprogi in rodbini naše iskreno sožalje!

ZVEZNA TISKARNA V CELJU

izvršuje vsa tiskarska dela po zmernih cenah

Podčetrtek

č Hudo zimo smo dobili tudi pri nas. Ob tej priliki prihajamo s prošnjo. Ker v cerkvi pozimi ni provizoričnega lesenega poda, morajo ljudje poklekovati v cerkvi na mrzlo kamenje in so v nevarnosti, da si vsled mraza nakopljajo razne bolezni. Zato prosimo, da bi si cerkev nabavila provizoričen lesen pod za zimo. S tem bo ljudem zelo ustrezno. K nabavi lesenega poda bo prebivalstvo gotovo rado prispevalo.

KINO DOM CELJE

Dne 23. t. m.: »Druga mati«
Od 25. do 28. t. m.: »Junaki zraka«
Dne 25. in 26. t. m. matineja: »Gangsterji v zraku«
Dne 29. in 30. t. m.: »Borba za diamante«

Tomaž Grah — 90-letnik

Celje, 23. decembra.

Vse mesto Celje in okolica poznata prijaznega, šaljivega gospoda, ki hodi vsak dan iz gabskega predmestja v Celje in od tod zopet domov. Znan je zlasti med otroki in šolsko mladino, za katere ima vedno v žepu kako malenkost, najsi bo bonbonček, pečen kostanj ali kaj sličnega. Ta stari gospod je Tomaž Grah, učitelj v pokoju, ki stanuje v svoji hiši tam ob Dečkovi cesti. Krepkemu, živahnemu možu z ravnane postave ne bi pač nihče prisodil 90 let. Pa je vendar tako.

Tomaž Grah se je rodil 26. decembra 1848 v ljubkih Gotovljah pri Žalcu v rodovitni Savinjski dolini. Ljudsko šolo je obiskoval v Žalcu. Ker je bil brihten deček, so ga poslali starši v šolo v Celje, od tod pa je odšel v preparandijo v Maribor. Leta 1871. je položil učiteljski izpit in je bil najprej nameščen kot pomožni učitelj v Vojniku. Nato je učiteljeval polnih 24 let v Št. Juriju ob juž. žel., naposled pa do svoje upokojitve na Ponikvi. Bil je odlični vzgojitelj in je tudi oral ledino na kmetijsko izobraževalnem področju. Ko so hoteli narodni nasprotniki ustanoviti v Št. Juriju šulferajnsko šolo, je g. Grah kot odločno naroden in značajan mož mnogo pripomogel, da se je načrt narodnih nasprotnikov izjalovil. Narodni nasprotniki so hoteli s šulferajnskimi šolami v Žalcu, Vojniku, Št. Juriju ob juž. žel. in Laškem ustvariti svoj »trdnjavski četverkot«, posrečila pa se jim je samo ustanovitev šulferajnskih šol v Laškem in Vojniku. Mnogo že osivelih mož in žena se še danes s hvaležnostjo spominja svojega nekdanjega dobrega učitelja g. Tomaža Graha.

Ko je začel l. 1880. izhajati v Celju pedagoški list »Popotnik«, je bil jubilar eden prvih njegovih sotrudnikov.

Izven šole je bil g. Grah na glasu kot navdušen in izkušen sadjar in pomolog, pa tudi kot čebelar. Ukvarjal se je tudi z rejo naših domačih vinogradnih poljev.

Mladino je ob vsaki priliki navajal k štedljivosti. Tudi sam je dal lep vzgled štedljivosti, ko si je z bornimi prihranki ustvaril lepo domačijo ob Dečkovi cesti v Gaberju, kjer v zadovoljstvu preživlja svoj zaslužen pokoj.

Pred leti mu je smrt ugrabila ljubljeno soprogo. Njegov sin je davčni kontrolor v Celju, hčerka pa živi kot upokojena poštna kontrolorka pri svojem očetu.

Jubilant uživa zaradi svoje odločno narodne zavesti, kremenitega značaja in zdravega humorja splošno priljubljenost. Ob visokem jubileju so mu priredili njegovi tovariši zelo lep časten večer. Uglednemu jubilaru iskreno čestitamo k 90 letnici in mu želimo, da bi ga zdravje in zadovoljstvo spremljala tja do skrajnih mej človeškega življenja!

Književnost

James Oliver Curwood: Zlata zanka. Naše podjetne založbe so izdale v zadnjih letih obilo prevodov iz tuje književnosti in s tem pripomogle, da smo dobili Slovenci v svojem jeziku tudi dela, ki nam sicer ne bi bila dostopna. Čisti premalo pa smo pri tem dobili dobrih zabavnih knjig, romanov, ki jih človek prebere, ko si zaželi oddiha. Tudi takih del potrebujemo, toda morajo biti skrbno izbrana in imeti ne smejo manjše umetniške cene, kakor tako imenovana »visoka literatura«. Biti morajo to knjige, ki se človek k njim še povrne, čeprav jih je že večkrat prebral, kakor k staremu prijatelju, ki mu je vselej drag, kadar ga vidi. In biti morajo knjige, ki bodo prijete, lep spomin vsakomur, komur jih bomo dali. Ena takih redkih knjig je Curwoodov roman »Zlata zanka«. Delo, ki človeka prime prav pri srcu. Boj za dekle sredi hladnih tečajskih pokrajin, to je pač snov, ki mora vsakogar zanimati in prikleniti, zlasti če jo obdela pero, kakor je Curwoodovo. Knjiga je izšla v lepem prevodu. Naroča se pri Šentjakovski knjižnici v Ljubljani.

Maurice Leblanc: SKRIVNOSTNO OKO. Založba »Nove Dobe« v Celju, 198 strani, cena 16 din. Kriminalnih romanov nam je dala zadnja doba obilo, saj spada te vrste čtivo med najbolj priljubljene knjige. Znani veliki pisatelji so bili mojstri kriminalnih zgodb. Naj omenimo samo Američana Poeja, potem pa Angleža, Chestertona in Biggersa. Detektivi Dupin, Lecocq, Charlie Chan in Sherlock Holmes so danes bolj znani kakor njihovi duševni očetje - pisatelji, ki so jih ustvarili. Pa se vendar

Gostilničarska pivovarna d. d. v Laškem jav ja tužno vest, da je v noči od 21. na 22. t. m. nenadoma preminul njen izredno zvesti delavec, poštna duša

FERDO KNEZ

star komaj 25 let.

Pogreb bo v petek 23. t. m. na pokopališče v Laškem.

Dobrega in zvestega sotrudnika bo pivovarna ohranila v najlepšem spominu.

Laško, 22. decembra 1938.

Gostilničarska pivovarna d. d. v Laškem

želi vsem svojim cenj. odjemalcem in delničarjem

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

Ali ste že poravnali naročnino ?

morajo po svoji popularnosti vsi skriti pred Arsénom Lupinom, gentlemanom - vlomilcem, ki mu je dal življenje najboljše med francoskimi pisatelji detektivskih romanov Maurice Leblanc. Simpatični zločinec — pravzaprav mu dajemo ta priimek neradi, saj je težavno določiti točno mejo med dovoljenim dejanjem in zločinom, zlasti v sedanji dobi —, ki je povsod in nikjer, ki ima povsod svoje prijatelje in zveze, ki se norčuje iz policije in vseh, je za Francoze kar legendarna osebnost. Nešteto njegovih pustolovščin je že opisal Leblanc, v milijonskih nakladah so šle v vseh jezikih v svet, toda občinstvo hoče še vedno novih in jih tudi dobiva. »Skrivnostno oko« spada med najboljša Leblancova dela. Zgodovinsko ozadje, afera z graditvijo Panamskega prekopa, mu daje še posebno privlačnost. Obravnava boj med Lupinom in izsiljevalcem, ki ima dokaz, da so nekateri poslanci prejeli podkupnine za molk pri panamski aferi. Pri tem mora Lupin še rešiti svojega najdražjega pomočnika, ki je bil po krivici obsojen na smrt in ki je sin njegove tihe ljubezni. Boj je hud, toda naposled se le vse konča tako, kakor je treba in kakor si želi bralec. Delo bo marsikomu prineslo nekaj ur oddiha in zabave. Poslovenil ga je naš znani prevajalec Boris Rihteršič.

KOLESARJI!

Sedaj je čas, da daste Vaše kolo v popravilo, prenovitev, emajliranje, poniklanje ali pokrovanje. Za vsa popravila in točno izvršitev prevzamem jamstvo. Cene konkurenčne. Sprejemam kolesa v shrambo.

Se priporoča mehanik
R. Perdan, Celje, Mariborska 11, tel. 116

Zlata zapestnica

pletana se je izgubila v nedeljo 18. t. m. od 17. do 18. v kinu Metropolu. Najditelj naj jo odda proti nagradi v gostilni Perc, Celje, Mariborska 5, kjer se naj tudi oddajo event. informacije.

Enosobno stanovanje

s pritliklinami se takoj odda.
Celje, Dečkova c. 1

Časopisni papir

prodaja uprava „Nove Dobe“

Oglašujte!

Za vsakega je primerno darilo

nalivno pero

Na zalogi so vse vrste znamk kakor

PELIKAN — OMNIA — MONTBLANC — REFORM — PENKALA

Knjigarna in veletrgovina s papirjem

FRANC LESKOVŠEK - CELJE

Glavni trg 16

Stanovanje

3 sobe, event. 2 veliki sobi in kabinet v mestu iščem za takoj. Ponudbe pod »Snažno stanovanje« na upravo lista.

Manjše posestvo

z nekaj gozda, do 4 glav živine, v spodnji Savinjski dolini, po možnosti ob cesti k p. i. m. Plačam takoj v gotovini! Ponudbe na upravo lista pod »Ugodna prilika«.

Doge za sode

vseh velikosti kupim. Ponudbe poslati na: Repič Franc, sodar, Ljubljana. **Sodarski pomočnik** z nastopom takoj se sprejme istotam.

JABOLKA

stajerska, zimska, najokusnejše plemenite fine vrste, kakor kanadke, citronke, kosmače itd. kg po 5 in 6 din, vreče okrog 50 kg brutto za neto franko postaja kupca proti 1/3 predujma, ostanek po povzetju razpošilja: **Eksport „Jabolka“ Maribor**, Pobrežje, Gosposvetska 56.

Oglejte brezobvezno veliko zalogo SABA RADIO APARATOV po izredno nizkih cenah pri Radio BREMEC - Celje

Senzacija!

V trgovini Ivo Cydrich, Celje, Mariborska cesta 16 se že dobi za din 800- štiricevni radioaparat »EUMIG«. Istotam se tudi dobe lepa sveža jajca po 90 par komad.

2.500 din

potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno doma. Pišite: »ANOS«, Maribor, Orožnova

Vila

dvostanovanjska z vrtom se proda. Naslov v upravi lista.

Tri lepe stavbne parcele

naprodaj po nizki ceni. Vprašati: A. Košec, Polule 5.

„Tesla“ žarnice

svetijo čisto, so trpežne, porabijo malo toka in so poceni! Dobijo se pri tvrdki **Karol Loibner, Celje**, Kralja Petra cesta 17, »Pri zvoncu«. Telefon št. 120.

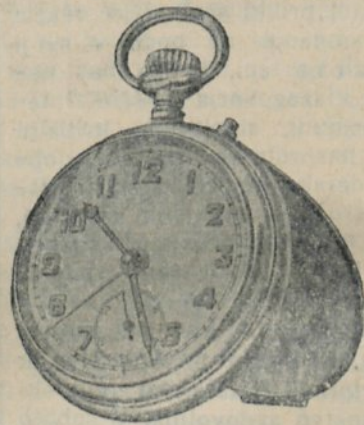
Stanovanje

obstoječe iz kuhinje, dveh parketiranih sob, kopalnice in shrambe, se poceni odda s 1. januarjem. Naslov v upravi lista.

Cenj. občinstvu se priporoča tvrdka

Anton Lečnik

zaloga ur, zlata, srebrnine, optika itd.

Celje, Glavni trg

Izkušen optik na razpolago

Ne pozabite si pravočasno nabaviti božična darila

kakor: NALIVNA PERESA, PISEMSKE MAPE, ALBUME ZA FOTOGRAFIJE IN RAZGLEDNICE v veliki izbiri pri tv.

Karl Goričar vdova, Celje, KRALJA PETRA c. 7.

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4 Telefon 245

kleparstvo, vodovodne instalacije strelovodne naprave

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna

Celjska posojilnica d. d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne vloge, vložene pri

CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donaša koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

NALAGAJTE SVOJE PRIHRANKE V

Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom

CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM

PODRUŽNICI: MARIBOR, ŠOŠTANJ